

කඳුළු ගැස් මිලියන චිඤ්ඤා ගණනක කඳුළු

වසර 10කට ආසන්න කාලයක් ශ්‍රී ලංකාවේ කඳුළු ගැස් භාවිතය
සම්බන්ධයෙන් මාස 10ක් පුරා කළ සොයා බැලීමක වාර්තාව

සමාජය සහ සාමයික කේන්ද්‍රයේ පර්යේෂණ කණ්ඩායම

කඳුළු ගැස් මිලියන විසි ගණනක කඳුළු

ශ්‍රී ලංකාවේ වසර 10ක් තුළ කඳුළු ගැස් භාවිතය ගැන මාස 10කදී කළ සොයා
බැලීමකින් පසු සකස් කරන ලද වාර්තාව

කඳුළු ගැස්
මිලියන විසි ගණනක කඳුළු

ශ්‍රී ලංකාවේ වසර 10ක් තුළ කඳුළු ගැස් භාවිතය ගැන මාස 10කදී කළ සොයා
බැලීමකින් පසු සකස් කරන ලද වාර්තාව

අධීක්ෂණය
රොහාන් සිල්වා පියතුමා
රුකී ප්‍රනාන්දු
නීතිඥ සුරේන් ඩී පෙරේරා

තොරතුරු ගවේෂණය
තරිඳු ජයවර්ධන
නීතිඥ මනුෂිකා කුරේ
ආනිමා රසමා

තොරතුරු විශ්ලේෂණය සහ සංස්කරණය
තරිඳු ජයවර්ධන
tharindu.rti@gmail.com
0710 66 14 17 (WhatsApp)

පිටු සැකසුම සහ පිටකවර නිර්මාණය
සෙනුර ලක්මාලේ

ප්‍රකාශනය
සමාජය සහ සාමයික කේන්ද්‍රයේ පර්යේෂණ කණ්ඩායම

පටුන

සංස්කාරක සටහන.....vii	
ශ්‍රී ලංකාවේ උද්ඝෝෂණ11	
තොරතුරු රැස් කිරීම.....13	
කඳුළු ගෙස්21	
ශ්‍රී ලංකාවේ කඳුළු ගෙස් භාවිතය.....23	
කඳුළු ගෙස් මිලදී ගැනීම.....26	
කඳුළු ගෙස්වල අන්තර්ගතය.....29	
2012 සිට 2022 දක්වා කඳුළු ගෙස් භාවිතය.....31	
2022 වසරේ දී කඳුළු ගෙස් භාවිතය.....32	
අධික ප්‍රමාණවලින් උද්ඝෝෂණවලින් කඳුළු ගෙස් ඵලදායී කිරීම.....33	
කළු ඉකුත් වූ කඳුළු ගෙස්.....37	
කඳුළු ගෙස් සම්බන්ධයෙන් අන්තර් ජාතික මගපෙන්වීම්.....41	
සෞඛ්‍ය ගැනීම් කෙටියෙන්44	
ඇමුණුම්	

සංස්කාරක සටහන

ශ්‍රී ලංකාවේ මෑත ඉතිහාසයේ වැඩිම කඳුළු ගැස් ප්‍රමාණයක් එල්ල කළ වසර ලෙස 2022 වසර දැක්විය හැකිය. ආණ්ඩුවේ අත්තනෝමතික තීරණ හේතුවෙන් පුරවැසියන්ට ජීවත්වීමට නොහැකි තත්ත්වයක් උදාවීමට එරෙහිව 2022 වසරේ මාර්තු 31 වැනිදා එවකට ජනාධිපති ගෝඨාභය රාජපක්ෂගේ නිවස ඉදිරිපිට පැවැති විරෝධතාවට එල්ල කළ කඳුළු ගැස් ප්‍රහාරයට ලක්වූවන් බොහෝ දෙනෙකු විවිධ ආසාත්මිකතා වලට ලක්වූ බවට වාර්තා විය. ඒ සමඟම කඳුළු ගැස් සම්බන්ධයෙන් සොයා බැලිය යුතු යැයි අප අතරේ සාකච්ඡාවක් තිබුණ ද එය ආරම්භ වූයේ 2022 මැයි මාසයේ දී ය.එය සොයා බැලූ ආකාරයත්, තොරතුරු පනත ඊට භාවිත කළ ආකාරයත්, පොලිසියේ පරස්පර ප්‍රතිචාර ගැනත්, අපේ සොයා බැලීමේදී අනාවරණය කර ගත හැකි වූ තොරතුරුත් කෙටියෙන් මෙම වාර්තාවට ඇතුළත් කර ඇත.

මෙම වාර්තාව කෙටි වාර්තාවකි. මෙම සොයා බැලීමේදී අනාවරණය වූ කාරණා ගැන පරිච්ඡේද ගණන් ලිවිය හැකි වුවත් මෙම අවස්ථාවේ වැදගත් වන්නේ විරෝධතා මර්දනය කිරීමට කඳුළු ගැස් භාවිත කළ ආකාරය කෙසේදැයි යන්න දැන ගැනීමට අතභ්‍යවභ්‍ය කරුණු හෙළිදරව් කිරීම පමණක් යැයි අපි විශ්වාස කරමු. කෙටියෙන් වුවද අදාළ තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම මගින් සෑම ආණ්ඩුවක්ම පාහේ විලාසිතාවක් බවට පත් කර ගෙන ඇති කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ල කිරීම නතර කිරීමට අවශ්‍ය බලපෑම් කිරීම අපගේ අරමුණයි.ශ්‍රී ලංකා උද්ඝෝෂකයන් වෙත කඳුළු ගැස් මුවාවෙන්නේ අධික විෂ සහිත රසායන ප්‍රහාර එල්ල කිරීම නතර කිරීම සඳහා පෙරට එන ලෙස සියලු පාර්ශ්වවලින් ඉල්ලා සිටිමු. ස්තූතියි.

තරිඳු ජයවර්ධන

සමාජය සහ සාමයික කේන්ද්‍රයේ පර්යේෂණ කණ්ඩායම වෙනුවෙන්
csr.rti281@gmail.com / tharindu.rti@gmail.com
0710 66 14 17 (whatsapp)

ශ්‍රී ලංකාවේ උද්ඝෝෂණ

2012 සිට 2022 දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ උද්ඝෝෂණ.

2010 ජනාධිපතිවරණයෙන් පසු මහින්ද රාජපක්ෂ මහතාගේ ජනාධිපති ධුරයේ දෙවැනි කාලපරිච්ඡේදයේදී ශ්‍රී ලංකාවේ විරෝධතා රැසක් පැවැත්විණි. ඉන් වඩාත්ම කතා බහට ලක්වූ උද්ඝෝෂණ තුන ලෙස කටුනායක වෙළඳ කලාපයේ පැවැති උද්ඝෝෂණය, හලාවත ධීවර උද්ඝෝෂණය සහ ගම්පහ වැලිවේරියේ රතුපස්වල උද්ඝෝෂණය සැලකිය හැකිය. එම උද්ඝෝෂණ වඩාත් කතා බහට ලක්වූයේ එම උද්ඝෝෂණ විසිරුවා හැරීම සඳහා වෙඩි තැබීම සහ එලෙස වෙඩි තැබීම නිසා පුද්ගලයන් පස් දෙනෙක් ඝාතනය වීම නිසාය.

කටුනායක වෙළඳ කලාපයේ සේවක සේවිකාවන් 2011 වසරේදී කළ විරෝධතාවයක් විසිරුවා හැරීම සඳහා පොලිසිය කළ වෙඩි තැබීම නිසා ඇඟළුම් සේවකයකු වූ රොෂේන් වානක මිය ගියේය. ඊට වසරකට පමණ පසු 2012 දී ධීවරයන් පිරිසක් හලාවතදී පැවැත්වූ විරෝධතාවකට වෙඩි තැබීම නිසා ඇත්තනී ප්‍රනාන්දු නම් 28 හැවිරිදි ධීවරයෙක් මිය ගියේය. එම සිදුවීමෙන් වසරකට පමණ පසු 2013 වසරේදී ගම්පහ වැලිවේරියේ උද්ඝෝෂණයකට යුද හමුදාව ලවා වෙඩි තැබීම නිසා පාසල් සිසුන් දෙදෙනෙක් ඇතුළු තිදෙනෙක් මිය ගියහ.

එම ප්‍රධාන සිදුවීම් දෙකට අමතරව අදාළ කාල පරිච්ඡේදයේ දී කතා බහට ලක්වූ තවත් විරෝධතාවක් වූයේ අලුත්ගම දර්ගා නගරයේ පැවැති විරෝධතාවයයි. එම සිදුවීමේදී ද වෙඩි තැබීමක් වූ බව මාධ්‍ය වාර්තා කළේය.

2015 වසරේ ජනවාරි අට වැනිදා පැවැති ජනාධිපතිවරණයෙන් මෛත්‍රීපාල සිරිසේන මහතා ජනාධිපතිවරයා ලෙස තේරී

පත්විමෙන් පසු එවකට විපක්ෂය මෙන්ම සිවිල් සංවිධානව විරෝධතා සහ උද්ඝෝෂණ පැවැත්වීය. ඒ කෙසේ වෙතත් මෑත ඉතිහාසයේ ලංකාවේ වැඩිව විරෝධතා ප්‍රමාණයක් පැවැතියේ 2019 නොවැම්බර් මාසයේදී ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතා ජනාධිපති දුරයට පත්වීමෙන් පසුවය.

ආණ්ඩුවේ අත්තනෝමතික තීරණ නිසා පීඩාවට පත්වූ විවිධ පාර්ශ්ව විරෝධතා සංවිධානය කර තිබුණු අතර 2021 අවසාන මාස හයේදී පමණක් පැවැත්වූ විරෝධතා සංඛ්‍යාව 400කට අධික වේ.

2022 ජනවාරි පළමු වැනිදා සිට 2022 දෙසැම්බර් 31 දක්වා

ශ්‍රී ලංකාවේ වඩාත් තීරණාත්මක කාලපරිච්ඡේදයක් වූ මෙම කාලයේදී පළමු මාස තුනේදී ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශවල විරෝධතා පැවැත්වූ අතර ඒ අතුරෙන් තීරණාත්මක විරෝධතාවය වූයේ මාර්තු 31 වැනිදා නුගේගොඩ මිරිහානේ පිහිටි ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතාගේ නිවස අසල පැවැත්වූ විරෝධතාවයි. එතැන් සිට ඇරැඹී නොනවතින විරෝධතා රැල්ලේ උච්ඡස්ථාය වූයේ ජූලි නව වැනිදා කොළඹදී පැවැත්වූ විරෝධතාවලින් පසු ජනාධිපතිවරයා පලවා හැර ජනාධිපති මන්දිරය ඇතුළු වැදගත් ස්ථාන අත්පත් කර ගැනීමයි. අවසානයේ ජනාධිපතිවරයාට රටින් පලා ගොස් ධුරයෙන් ඉවත් වීමට සිදුවිය.

2022 වසරේ දී පැවැති විරෝධතා විසිරුවා හැරීම සඳහා ආරක්ෂක අංශ විවිධ පියවර ගත්තේය. විරෝධතා අතරතුර මිය ගිය ගණන 10ක් පමණ වේ. විරෝධතා අතරතුර පහරකෑමට ලක්වූ ගණන 100 ඉක්මවයි. විරෝධතා නිසා අත්අඩංගුවට පත්වූ ගණන 5000කට ආසන්න වේ.

මෙම කාලයේ පැවැති බහුතරයක් උද්ඝෝෂණ විසිරුවා හැරීම සඳහා පොලිසිය පෙර නොවූ විරූ ලෙස කඳුළු ගැස් භාවිත කිරීම විශේෂත්වයක් විය.

තොරතුරු රැස් කිරීම

ශ්‍රී ලංකාවේ දස වසරක කාලය තුළ කඳුළු ගැස් භාවිතය ගැන තොරතුරු ක්‍රම කිහිපයක් ඔස්සේ රැස් කළෙමු. ඉන් ප්‍රධානතම ක්‍රමය වන්නේ තොරතුරු දැන ගැනීමේ පනත ආශ්‍රයෙන් තොරතුරු ලබා ගැනීමයි. දෙවැනි ක්‍රමය වන්නේ සම්මුඛ සාකච්ඡා මගින් තොරතුරු ලබා ගැනීමයි.

2022 මැයි මාසය වන විට ලංකාවේ විවිධ ප්‍රදේශවල දිනපතා උද්ඝෝෂණ පැවැත්වෙමින් තිබිණි. එම බොහෝ උද්ඝෝෂණ මර්දනය කිරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය කඳුළු ගැස් භාවිත කළ අතර කඳුළු ගැස් ප්‍රහාරවලට ලක්වූවන්ට විවිධ ආසාත්මිකතා ඇතිවන්නට විය. ඒ අනුව ගෝඨාභය රාජපක්ෂ ජනාධිපතිවරයාගේ රජය යටතේ විරෝධතා මර්දනය කිරීම සඳහා විෂ සහිත කඳුළු ගැස් මිලදී ගෙන ඇති බවට සැකයක් මතු විය. එය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා මූලිකව තොරතුරු පනත යටතේ තොරතුරු ඉල්ලීම් තුනක් යොමු කිරීමට තීරණය කළෙමු.

2016 අංක 12 දරණ තොරතුරු දැන ගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ පනතේ 25 (3) වගන්තියේ විශේෂ ප්‍රතිපාදනයක් සඳහන් කර තිබේ. එනම් තොරතුරු ඉල්ලීමක් පුරවැසියකුගේ ජීවිතයට හෝ පුද්ගලික නිදහසට අදාළ නම් තොරතුරු නිලධාරියා පැය 48ක් ඇතුළත එම ඉල්ලීමට ප්‍රතිචාර දැක්විය යුතුය. අදාළ කාල වකවානුවේ දිනපතා උද්ඝෝෂණ පැවැත්වීමත්, එම බොහෝ උද්ඝෝෂණවලට කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ල කිරීමත්, එම ප්‍රහාරවලට ලක්වන්නන්ට ආසාත්මිකතා ඇතිවීමත් නිසා තොරතුරු දැන ගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ පනතේ 25 (3) ප්‍රතිපාදනය යටතේ මෙම තොරතුරු ලබා ගැනීම සඳහා අපි තොරතුරු ඉල්ලීම් යොමු කළෙමු.

ඒ අනුව 2022 මැයි 24 වැනි දා පොලිස් මූලස්ථානයේ තොරතුරු නිලධාරියාට, පොලිස් සැපයුම් කොට්ඨාසයේ තොරතුරු නිලධාරියාට සහ පොලිස් ක්ෂේත්‍ර බලකා මූලස්ථානයේ තොරතුරු නිලධාරියාට තොරතුරු ඉල්ලීම් තුනක් යොමු කෙරිණි.

අප ඉල්ලා සිටි තොරතුරු පහත පරිදිවේ.

2022 ජනවාරි 1 වන දින සිට 2022 මැයි 24 දක්වා කාලය තුළ,

- 1.1 ලංකාවට ගෙන්වා ඇති කඳුළු ගැස් ප්‍රමාණය කොපමණද?
- 1.2 ලංකාවට අවස්ථා කීයකදී කඳුළු ගැස් ගෙන්වා තිබේද?
- 1.3 එම එක් එක් අවස්ථාවේදී වියදම් වූ මුදල් ප්‍රමාණයන් වෙන් වෙන්ව කොපමණක් ද?
- 1.4 එලෙස කඳුළු ගැස් මිලදී ගැනීම සඳහා අනුමැතිය ලබා දුන් ලේඛන මොනවාද?
- 1.5 එලෙස කඳුළු ගැස් මිලදී ගැනීම සඳහා මිල ගණන් කැඳවූ ලේඛන වල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න.
- 1.6 එම සෑම අවස්ථාවකටම අදාළ තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටු වාර්තා වල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න.
- 1.7 එම සෑම අවස්ථාවකටම අදාළ ටෙන්ඩර් ප්‍රධානය කළ ලිපි වල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න.

පොලිස් මූලස්ථානයේ තොරතුරු නිලධාරියා සහ පොලිස් සැපයුම් කට්ඨාසයේ තොරතුරු නිලධාරියා පැය 48ක් ඇතුළත කිසිම ප්‍රතිචාරයක් දැක්වූයේ නැතත් පොලිස් ක්ෂේත්‍ර බලකා මූලස්ථානයේ තොරතුරු නිලධාරී ලෙස කටයුතු කරන එහි අණ දෙන නිලධාරියා ප්‍රතිචාර දක්වමින් එම තොරතුරු තම ආයතනයේ නැති බවත්, එම තොරතුරු තිබිය යුත්තේ පොලිස් සැපයුම් කොට්ඨාසයේ බවත් සඳහන් කළේය.

පොලිස් සැපයුම් කොට්ඨාසයෙන් සහ පොලිස් මූලස්ථානයෙන් පැය 48ක් තුළ කිසිම ප්‍රතිචාරයක් නොලද හෙයින් පොලිස්පතිවරයාට අභියාචනයක් කළේය. පොලිස්පතිවරයාගෙන් ද ප්‍රතිචාරයක් නොලද හෙයින් ජුනි මස 03 වැනිදා තොරතුරු දැන ගැනීමේ කොමිෂන් සභාවට අභියාචනා කළ අතර එම අභියාචනය ජුනි මස 27 වැනිදා විභාගයට ගන්නා බව ජුනි 12 වැනිදා කොමිසම දැනුම් දුන්නේය.

තොරතුරු කොමිසමට අභියාචනා කිරීමෙන් පසු පොලිස් සැපයුම් කොට්ඨාසයේ අධ්‍යක්ෂවරයා ලිපියක් එවමින් එම තොරතුරු මුදා හැරීම නීතිය බලාත්මක කිරීමට හෝ ජාතික ආරක්ෂාවට අදාළ නිසා ලබා දිය නොහැකි බව කියමින් තොරතුරු ලබාදීම ප්‍රතික්ෂේප කළේය.

2022 ජුනි මස 27 වැනිදා මෙම අභියාචනය කැඳවූ අවස්ථාවේ පොලිස්පතිවරයා හෝ ඔහු වෙනුවෙන් නියෝජිතයකු නොකීසිය අනුව පෙනී සිටියේ නැත. ඒ අනුව අභියාචනය ජූලි 18 වැනිදා තෙක් කල් තැබිණි. එලෙස කල් තැබීමෙන් පසු අවස්ථා ගණනාවකදී පොලිසිය කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ල කිරීම නිසා ජූලි 12 වැනිදා තොරතුරු දැන ගැනීමේ කොමිසමේ සභාපති විශ්‍රාමික විනිසුරු උපාලි අබේරත්න අමතමින් ලිපියක් යොමු කළ අතර මෙම තොරතුරු ඉල්ලීම පුරවැසියන්ගේ ජීවිතවලට සහ පෞද්ගලික නිදහසට සෘජුවම සම්බන්ධ හෙයින් ජූලි මස 13 වැනිදා හෝ ඊට ආසන්න දිනක කැඳවන ලෙස ඉල්ලා සිටියද එවකට පැවැති තත්ත්වය හා ඉන්ධන හිඟය හේතුවෙන් ජූලි 13, 14, 15 දිනයන්හිදී අභියාචනා විභාග නොකිරීමට තීන්දු කර ඇති බවත්, ඉන් පසු කොමිෂන් සභාව වැඩ ආරම්භ කළ වහාම මෙම අභියාචනයට ප්‍රමුඛත්වය දී කැඳවන බවත් ජූලි 13 දැනුම් දුන්නේය.

මේ අතරතුර ජූලි 13 වැනිදා කඳුළු ගැස් ප්‍රහාරයට ලක්වූ තරුණයකු මිය ගිය බවට ජනමාධ්‍ය වාර්තා කිරීමෙන් පසු ජූලි 14 වැනිදා දෙවැනි වරටත් උපාලි අබේරත්න මහතා අමතමින් ලිපියක් යවමින් මෙම අභියාචනය පසුදිනම විභාගයට ගන්නා ලෙස ඉල්ලා සිටිය ද එම අභියාචනයට ප්‍රමුඛත්වයක් නොලැබුණු අතර කලින් කල් තැබූ දිනය වන ජූලි 18 වැනිදා අභියාචනය විභාගයට ගැනිණි.

එම අභියාචනා විභාගයේ දී කොමිෂන් සභාව තීන්දු කළේ අපගේ තොරතුරු ඉල්ලීමේ ඇති අංක 1 සිට අංක 3 දක්වා තොරතුරු වහාම මුදා හැරිය යුතු බවයි. සෙසු තොරතුරු මුදා හැරීම ගැන තීන්දු කිරීම සඳහා කොමිෂන් සභාවට පමණක් ඉදිරිපත් කළ යුතු බව ද කොමිසම තීන්දු කළේය.

එහෙත් පසුව පොලිස් සැපයුම් කොට්ඨාසයේ අධ්‍යක්ෂවරයා ලිඛිතව දැනුම් දුන්නේ 2022 වසරේ දී කඳුළු ගැස් මිලදී ගෙන නොමැති බවයි. පොලිස් සැපයුම් කොට්ඨාසයේ තොරතුරු නිලධාරියා පරස්පර තොරතුරු ලබාදීම නිසා තොරතුරු පනතේ 38 සහ 39 වගන්ති යටතේ විනය බලධාරියාට දැනුම්දීමට සහ නඩු පැවරීමට කොමිසමට හැකියාව ඇති බැවින් ඒ අනුව කටයුතු කරන ලෙස ඉල්ලමින් ජූලි 28 වැනිදා තොරතුරු කොමිසමට ලිපියක් යොමු කළ ද පරස්පර තොරතුරු ලබාදීම ගැන විමර්ශනයක් සිදුවූයේ නැත.

පොලිසිය මේ ආකාරයේ පිළිතුරක් ලබා දෙන බවට ලැබුණු ආරංචිය සහ තවත් තොරතුරු එකතු කර ගැනීමේ වැදගත්කම සලකා බලමින් එම අභියාචනා විභාගය යන අතරතුරේදීම තවත් තොරතුරු ඉල්ලීම් තුනක් පොලිස් මූලස්ථානය, පොලිස් සැපයුම් කොට්ඨාසය සහ පොලිස් ක්ෂේත්‍ර බලකා මූලස්ථානය වෙත යොමු කරමින් තොරතුරු ඉල්ලා සිටියේය.

අප ඉල්ලා සිටි තොරතුරු පහත පරිදිවේ.

2010 ජනවාරි 1 වන දින සිට 2022 ජනවාරි 1 වන දක්වා කාලය තුළ,

- 1) ලංකාවට ගෙන්වා ඇති කඳුළු ගෑස් ප්‍රමාණය කොපමණද?
- 2) ලංකාවට අවස්ථා කීයකදී කඳුළු ගෑස් ගෙන්වා තිබේද?
- 4) එම එක් එක් අවස්ථාවේදී වියදම් වූ මුදල් ප්‍රමාණයන් වෙන් වෙන්ව කොපමණක් ද?
- 5) එලෙස කඳුළු ගෑස් මිලදී ගැනීම සඳහා අනුමැතිය ලබා දුන් ලේඛන මොනවාද? එලෙස කඳුළු ගෑස් මිලදී ගැනීම සඳහා මිල ගණන් කැඳවූ ලේඛන වල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න.
- 6) එම සෑම අවස්ථාවකටම අදාළ තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටු වාර්තා වල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න.
- 7) එම සෑම අවස්ථාවකටම අදාළ ටෙන්ඩර් ප්‍රධානය කළ ලිපි වල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න.
- 8) මෙම තොරතුරු ඉල්ලීමට පාදක වන කාලසීමාවේදී කඳුළුගෑස් භාවිත කළ ප්‍රමාණය වාර්ෂිකව ලබා දෙන්න.
- 9) පසුගිය දිනවල කල් ඉකුත් වූ කඳුළු ගෑස් පොමණ ප්‍රවමාණයක් භාවිත කළේද?
- 10) එලෙස භාවිත කිරීමට හේතුව කුමක්ද?
- 11) කල් ඉකුත් වූ කඳුළු ගෑස් භාවිත කිරීමට අවසර ගත්තේ කාගෙන්ද? ඊට අදාළ ලේඛණවල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න.
- 12) 2022 මාර්තු 31 සිට 2022 ජූලි 17 තෙක් කඳුළු ගෑස් ප්‍රහාර අවස්ථා කොපමණ ප්‍රමාණයකදී එල්ල කර තිබේද?
- 13) එලෙස එල්ල කළ අවස්ථාවලදී භාවිත කරන ලද කඳුළු ගෑස් ප්‍රමාණයන් මොනවාද? ඒ බව සඳහන්වන ලේඛනවල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න.
- 14) එම අවස්ථාවලදී භාවිත කළ කඳුළු ගෑස් කුමන වසරවල මිලදී ගත් කඳුළු ගෑස්ද? ඊට අදාළ සියලු ලේඛනවල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න.

මෙම තොරතුරු ඉල්ලීම් තුනට අදාළව පැය 48ක් ඇතුළත කිසිම ප්‍රතිචාරයක් නොලැබුණි. ඒ අනුව පොලිස්පතිවරයාට අභියාචනා තුනක් යොමු කළෙමු. පොලිස්පතිවරයාට අභියාචනා යොමු කළ දිනයේදීම පොලිස් සැපයුම් කොට්ඨාසයේ තොරතුරු නිලධාරියා අපට ලිපියක් එවමින් අදාළ තොරතුරු ඉල්ලීම උපදෙස් ලබා ගැනීම සඳහා පොලිස් නීති කොට්ඨාසයට යොමු කර ඇතැයි දැනුම් දුන්නේය. ඉන් පසු ජූලි 27 වැනිදා යළිත් ලිපියක් එවමින් දැනුම් දුන්නේ අපගේ තොරතුරු ඉල්ලීම පනතට අනුව නිසි ආකාරව කර නැති බවට නීති කොට්ඨාසය දැනුම් දුන් නිසා ඒ අනුව කටයුතු කිරීමට හැකියාවක් නැති බවයි.

පොලිස්පතිවරයාට අභියාචනය යොමු කළ පසු පොලිස් මූලස්ථානයේ තොරතුරු නිලධාරියා වන පරිපාලනය භාර ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පති නන්දන මුණසිංහ මහතා ලිපියක් එවමින් තොරතුරු ලබාදීම ප්‍රතික්ෂේප කළේය. ඊට හේතු ලෙස ඔහු සඳහන් කළේ අපගේ තොරතුරු ඉල්ලීමේ සඳහන් අංක 08 සිට 14 යටතේ ඉල්ලා ඇති තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීම මගින් රාජ්‍ය ආරක්ෂාවට හෝ භෞමික අඛණ්ඩතාවට අහිතකර විය හැකි බවයි. ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය වසර පහකට වරක් පැරණි ලේඛන විනාශ කරන නිසා අංක 01 සිට අංක 07 දක්වා තොරතුරු ලබා දිය නොහැකි බව ජ්‍යෙෂ්ඨ නියෝජ්‍ය පොලිස්පතිවරයා සඳහන් කළේය.

කලින් තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට සහ මෙම තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට අදාළව පරස්පර තොරතුරු ලබාදීම සම්බන්ධයෙන් පරීක්ෂණයක් පවත්වන ලෙස තොරතුරු කොමිෂන් සභාවෙන් 2022 අගෝස්තු 30 වැනිදා ලිඛිත ඉල්ලීමක් කළ ද එවැනි පරීක්ෂණයක් පැවැත්වූයේ නැත. එම ඉල්ලීම මෙම වාර්තාවේ අවසානයේ ඇති ඇමුණුම් කොටසේ ඇත.

මේ සම්බන්ධයෙන් පැමිණිල්ල විමර්ශනය නොකළ ද අභියාචනා තුන සැප්තැම්බර් 01 විභාග කිරීම සඳහා දින ලබා දුන් අතර මෙය මහජන වැදගත්කමක් සහිත සිදුවීමක් නිසා මාධ්‍යවේදීන්ට කොමිසම තුලට පැමිණ වාර්තා කිරීමට අවස්ථාව ලබා දෙන ලෙස සමාජය හා සාමයික කේන්ද්‍රය කොමිෂන් සභාවෙන් ලිඛිත ඉල්ලීමක් කළ අතර සාමාන්‍ය අධිකරණයක කටයුතු වාර්තා කරන ආකාරයටම මෙම කොමිෂන් සභාවේ අභියාචනා ද වාර්තා කළ හැකි බව කොමිසම දැනුම් දුන්නේය. තොරතුරු කොමිසමේ අභියාචනා විභාගයක් වාර්තා කිරීම සඳහා මාධ්‍යවේදීන් පැමිණුනේ පළමු වරට වීම ද විශේෂත්වයකි.

සැප්තැම්බර් පළමු වැනිදා අභියාචනය කැඳවූ අවස්ථාවේදී තොරතුරු ඉල්ලීම්වල අංක 01 සිට 07 දක්වා තොරතුරු ලබාදීමට පොලිසිය එකඟතාවය පළ කළ අතර අනිකුත් තොරතුරු ලබාදීම හෝ නොදීම ගැන ස්ථාවරය ලිඛිතව දැනුම් දෙන ලෙස කොමිසම පොලිසියට දැනුම් දුන්නේය. එදින කොමිසමේ කාර්ය සටහන් ඇමුණුම් කොටසේ ඇත.

ඉන් අනතුරුව සැප්තැම්බර් අට දිනැතිව පොලිස් සැපයුම් කොට්ඨාසයේ අධ්‍යක්ෂවරයා ලිපියක් එවමින් තොරතුරු කොටසක් පමණක් ලබාදුන්නේය.

සැප්තැම්බර් 14 දින නැවත අභියාචනය විභාගයට ගත් අතර එහිදී දින 10ක් තුල තොරතුරු ලබා දිය හැකි බවට පොලිසිය සඳහන් කළ හෙයින් අභියාචනා විභාගය ඔක්තෝබර් 06 වැනිදාට කල් තැබිණි. සැප්තැම්බර් 30 වැනිදා දිනැතිව පොලිස්පති සී ඩී වික්‍රමරත්න මහතා ලිඛිතව දැනුම් දුන්නේ ඉල්ලා ඇති තොරතුරුවලින් අංක 13 සහ 14 යන ඉල්ලීම්වලට අදාළව ජාතික ආරක්ෂාව හේතුවෙන් තොරතුරු ලබාදිය නොහැකි බවයි. ඔක්තෝබර් 06 වැනිදා

මෙම අභියාචනා විභාගය අවසන් කළ අතර තීන්දුව ලබාදීම ඔක්තෝබර 27 තෙක් කල් තැබිණි. ඊට පෙර දෙපාර්ශ්වයටම ලිඛිත සැලකිලිමි ඇත්නම් ඉදිරිපත් කරන ලෙස කොමිසම දැනුම් දුන්නේය.

ඒ අනුව පොලිසියේ ක්‍රියාකාරිත්වය සහ සියලු තොරතුරු මුදා හැරීම සම්බන්ධයෙන් ඇමුණුම් 25ක් සමඟ දීර්ඝ ලිඛිත දේශනයක් ඔක්තෝබර 17 වැනිදා ඉදිරිපත් කළේය. ඔක්තෝබර 27 වැනිදා අභියාචනයේ තීන්දුව ලබා දෙමින් තොරතුරු කොමිෂන් සභාව තීන්දු කළේ මහජන වැදගත්කමක් සහිත මෙම තොරතුරු මුදා හැරිය යුතු බවයි.

ඒ අනුව පොලිස්පතිවරයාගේ අත්සනින් තොරතුරු ලැබුණ ද ඒවා සම්පූර්ණ තොරතුරු නොවේ. අසම්පූර්ණ, නොමග යවන සහ අසත්‍ය තොරතුරු ලබාදීම හේතුවෙන් පොලිසියේ අදාළ නිලධාරීන්ට එරෙහිව නඩු පවරන ලෙස ඉල්ලමින් තොරතුරු දැන ගැනීමේ කොමිෂන් සභාවට ලිඛිත පැමිණිල්ලක් කර තිබේ.

ඉහත තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට අදාළව හුවමාරුවූ වැදගත් ලිපි ලේඛන ඇමුණුම් කොටසේ ඇතුළත් කර තිබේ.

කඳුළු ගැස්

කඳුළු ගැස් යනු

කඳුළු ගැස් යනු කැරලි මර්දනය සඳහා යොදා ගන්නා ජනප්‍රිය මෙවලමක් ලෙස සරලව හැඳින්විය හැකිය. නමින් එය කඳුළු ගැස් ලෙස හැඳින්වුව ද සැබවින්ම එය ගැස් වර්ගයක් නොවේ. එය රසායන ද්‍රව්‍යවල එකතුවකි.

ලෝකයේ කඳුළු ගැස් භාවිතා කළ ඉතිහාසය වසර 100කටත් එහා පැරණිය. විවිධ රටවල් විවිධ අවස්ථාවල කඳුළු ගැස් සඳහා විවිධ අන්තර්ගතයන් භාවිත කර තිබේ. විශේෂයෙන් ගම්මිරිස් මිශ්‍රණ පවා යොදා ගත් බවට වාර්තා තිබේ.

කෙසේ වෙතත් වර්තමානයේ කැරලි මර්දනයට යොදා ගන්නා කඳුළු ගැස්වල ප්‍රධාන වශයෙන් අන්තර්ගත වන්නේ සීඑස් නම් රසායනයයි. සීඑස් යනු වාෂ්පශීලී ද්‍රාවකයක් සහ කාමර උෂ්ණත්වයේ දී සහ සංයෝගයක් වන 2-chlorobenzalmalononitrile වේ. එය ප්‍රථම වරට එසාකැඳුමරහ ඤකකැටෑ හි ඇමරිකා ජාතිකයන් දෙදෙනෙකු වන Ben Corson iy Roger Stoughton විසින් 1928 දී සංස්ලේෂණය කරන ලද අතර, රසායනයේ නම සී එස් ලෙස නම් සකස් කර ඇත්තේ විද්‍යාඥයින්ගේ වාසග මේ මුල් අකුරු වලිනි.

කඳුළු ගැස් සඳහා වැඩිපුරම යොදාගෙන ඇති සංයෝග පහත දැක්වේ.

Oleoresin capsicum (OC)

Chlorobenzylidene malononitrile (CS&)

Dibenzoxazepine (CR)

මීට පෙර සඳහන් කළ පරිදි මේ වන විට කඳුළු ගැස් උණ්ඩ හෝ බෝම්බ සඳහා වැඩි වශයෙන් ලෝකයේ භාවිත කරන්නේ සීඑස් නම් රසායන සංයෝගය වේ.

කඳුළු ගැස්වල බලපෑම

කඳුළු ගැස් ප්‍රභා‍රවලට ලක්වීම නිසා ඇති විය හැකි තත්ත්වයන් කොටස් කිහිපයකට බෙදා දැක්විය හැකිය. ඒ කෙටි කාලීන තත්ත්වයන්, දීර්ඝ කාලීන තත්ත්වයන් සහ මාරාන්තික තත්ත්වයන් ලෙසය. අතීතයේ දී කඳුළු ගැස්වලින් ඇතිවිය හැකි කෙටි කාලීන තත්ත්වයන් ගැන කතා බහ කළ ද වර්තමානයේ ලෝකයේ වැඩිපුරම කතා බහට ලක් වන්නේ කඳුළු ගැස් නිසා ඇතිවිය හැකි දීර්ඝ කාලීන තත්ත්වයන් ගැනයි. මේ සම්බන්ධයෙන් පර්යේෂණ ගණනවක් සිදු කර ඇති අතර ඒවා සම්බන්ධයෙන් ඉදිරි පරිච්ඡේදවලදී වැඩිපුර තොරතුරු ඉදිරිපත් කරන හෙයින් මෙම අවස්ථාවේදී කෙටියෙන් කරුණු පමණක් සඳහන් කරමු. කඳුළු ගැස් නිසා බහුලවම ඇතිවන බවට පෙනෙන තත්ත්වයන් පහත දැක්වේ.

- ඇස් දැවිල්ල
- සමේ ඇතිවන දැවිල්ල
- හුස්ම ගැනීමේ අපහසුතාවය
- ක්ලාන්තය
- වමනය

ඊට අමතරව පපුවේ අමාරුව වැනි තත්ත්වයන් සහ ශ්වසනාබාධ ඇතිවීම නිසා මරණය පවා අත්විය හැකි බව ඇතැම් පර්යේෂකයන් පෙන්වා දී තිබේ. දිගුකාලීනව නිරාවරණය වීම හෝ විශාල මාත්‍රාවකට නිරාවරණය වීම වඩාත් දරුණු තුවාල හා මරණයට පවා ඇතිවීමට හේතු විය හැකිය.

කඳුළු ගැස්වල විවිධ බලපෑම් පිළිබඳව වැඩිදුර පර්යේෂණ අවශ්‍ය වේ. නමුත් අධ්‍යයනවලින් පෙනී යන්නේ ළමුන්, වැඩිහිටියන්, ආබාධ සහිත පුද්ගලයින් සහ නිදන්ගත සෞඛ්‍ය තත්ත්වයන් ඇති අය බරපතල තත්ත්වවලට ගොදුරු වීමේ වැඩි අවදානමක් ඇති බවයි.

කඳුළු ගැස් උණ්ඩ උද්ඝෝෂකයන් දෙසට කෙලින් එල්ල කිරීම නිසා ඒවා වැදී මරණය හෝ බරපතල තුවාල පවා ඇතිවිය හැකිය.

කඳුළු ගැස්වලට නිරාවරණය වීමෙන් ඇතිවන ප්‍රතිවිපාක ගැන පසු පරිච්ඡේදවල සවිස්තරාත්මකව සඳහන් කරනු ඇති අතර මේ සියලු කාරණා සඳහන් ලේඛන ඇමුණුම් කොටසේ ඇතුළත් කර තිබේ.

ශ්‍රී ලංකාවේ කඳුළු ගෑස් භාවිතය

පසුගිය වසර 10ක කාලය ගත්විට ශ්‍රී ලංකාවේ උද්ඝෝෂණ / විරෝධතා විසිරුවා හැරීම සඳහා කඳුළු ගෑස් භාවිත කළ අවස්ථා කොටස් දෙකකට බෙදා දැක්විය හැකිය.

1) ප්‍රවණ්ඩකාරී හෝ කළහකාරී උද්ඝෝෂණ/විරෝධතා විසිරුවා හැරීම

ශ්‍රී ලංකාවේ මෙවැනි උද්ඝෝෂණවලට කඳුළු ගෑස් ප්‍රහාර එල්ල කළ අවස්ථා ඇත්තේ ඉතාම අඩු ගණනකි. පොලොන්නරුව මන්ත්‍රීවරයකුගේ නිවසට හානි සිදු කරන අවස්ථාවේදී කඳුළු ගෑස් ප්‍රහාරයක් එල්ල කිරීම ඊට එක් උදාහරණයකි.

2) සාමකාමී උද්ඝෝෂණ/ විරෝධතා විසිරුවා හැරීම සඳහා පසුගිය වසර 12ක කාලයේදී පොලිසිය වැඩිපුරම කඳුළු ගෑස් ප්‍රහාර එල්ල කර ඇත්තේ සාමකාමී විරෝධතාවලට විම විශේෂත්වයකි. 2022 වසරේ දී එය කැපී පෙනෙන ලක්ෂණයක් විය.

සාමකාමී උද්ඝෝෂණ/විරෝධතා විසිරුවා හැරීමට කඳුළු ගෑස් එල්ල කරන ආකාරය අනුව තවදුරටත් කොටස් කිහිපයකට දැක්විය හැකිය.

1) උද්ඝෝෂකයන් ඉලක්ක කර ගනිමින් කෙලින් කඳුළු ගෑස් ප්‍රහාර එල්ල කිරීම.

මෙවැනි අවස්ථා රැසක් පසුගිය කාලයේ වාර්තා විය. එලෙස එල්ල කරන ලද කඳුළු ගෑස් උණ්ඩයක් වැදී සමාජ මාධ්‍ය ක්‍රියාකාරීකයකු වන රනිඳු සේනාරත්න හෙවත් රැට්ටාගේ පාදයකට තුවාල සිදුවීම ඊට උදාහරණයකි.

2) සම්පූර්ණයෙන් විවෘත නොවූ අවකාශයන්වලදී කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ල කිරීම.

උස ගොඩනැගිලිවලින් වටවූ ස්ථානවල දී කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ල කළ අවස්ථා කිහිපයක් තිබෙන අතර 2022 ජූලි මස 8 වැනිදා අන්තර් විශ්ව විද්‍යාල ශිෂ්‍ය බල මණ්ඩලයේ විරෝධතාවය ඉලක්ක කර ගනිමින් එල්ල කළ කඳුළු ගැස් ප්‍රහාරය ඊට උදාහරණයකි. වැලිකඩ බන්ධනාගාරය තුලට කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ල කිරීම ද එක් උදාහරණයකි.

3) එක් උද්ඝෝෂණයක් සඳහා කඳුළු ගැස් උණ්ඩ හෝ බෝම්බ විශාල සංඛ්‍යාවක් එල්ල කිරීම.

මෙය වැඩි වශයෙන්ම නිරීක්ෂණය වූයේ 2022 වසරේදීය. 2022 වසරේදී පැවැති බොහෝ උද්ඝෝෂණවලට කඳුළු ගැස් උණ්ඩ හෝ බෝම්බ සිය ගණනක් එල්ල කර තිබිණි. ඊට උදාහරණයක් ලෙස ජූලි මස නව වැනිදා බාරොන් ජයතිලක මාවතේ විරෝධතාවයට එල්ල කළ කඳුළු ගැස් ප්‍රමාණය දැක්විය හැකිය. එම ගණන කඳුළු ගැස් උණ්ඩ සහ බෝම්බ 817කි.

4) අවධානමකට ලක් විය හැකි පිරිස් සිටින උද්ඝෝෂණවලට කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ල කිරීම.

ආබාධිත පුද්ගලයන්, හඳවත් රෝගීන් වැඩි පිරිස් සිටින විරෝධතාවලට කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ල කිරීම ද පසුගිය කාලයේදී දිගින් දිගටම සිදු විය. 2017 නොවැම්බර් 07 වැනිදා ආබාධිත හමුදා සාමාජිකයන් පිරිසකගේ විරෝධතාවකට කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ල කිරීම ඊට උදාහරණයකි.

5) විරෝධතාකරුවන් සිටින ස්ථානය ප්‍රායෝගික නොහැකි ලෙස වට කර කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ල කිරීම.

විරෝධතාකරුවන් එක් ස්ථානයකට කොටු කර ඔවුන්ට ප්‍රායෝගික අතී සෑම මාර්ගයක්ම අවහිර කර කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ල කිරීම අවස්ථා කිහිපයකදී 2022 දී දැකගත හැකි විය.

කඳුළු ගෑස්- මිලියන විසි ගණනක කඳුළු

2022 වසරේදී පමණක් නොව ඊට පෙර ද එලෙස කටයුතු කළ අවස්ථා තිබේ. 2017 දී අන්තර් විශ්ව විද්‍යාල ශිෂ්‍ය බල මණ්ඩලයේ විරෝධතාවයක් විහාරමහා දේවී උද්‍යානයට තුලට කොටු කර සෑම දෙසකින්ම කඳුළු ගෑස් ප්‍රහාර එල්ල කරනු දක්නට ලැබිණි.

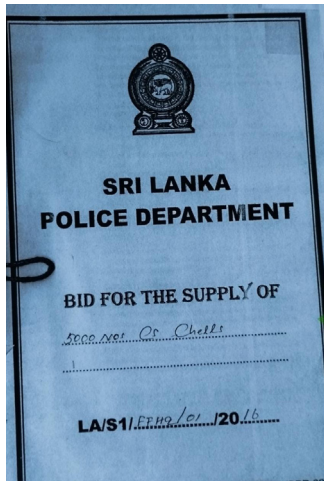
6) පලා යන විරෝධතාකරුවන් දෙසට කඳුළු ගෑස් ප්‍රහාර එල්ල කිරීම.

විරෝධතාවයකට සහභාගී වී පොලිසිය ජල හෝ කඳුළු ගෑස් ප්‍රහාර එල්ල කිරීම නිසා පලායන විරෝධතාකරුවන් සිටින දෙසට කඳුළු ගෑස් ප්‍රහාර එල්ල කිරීම ද නිරන්තරයෙන් දක්නට ලැබේ.

7) කල් ඉකුත් වූ කඳුළු ගෑස් ප්‍රහාර එල්ල කිරීම

ශ්‍රී ලංකාවේ කල් යකුත් වූ කඳුළු ගෑස් 2022 වසරට පෙර සිටම එල්ල කළ බවට වාර්තා වුවද එය සනාථ කරන සාක්ෂි ලැබී ඇත්තේ 2022 වසරට අදාළව පමණි. 2022 මැයි නව වැනිදා තංගල්ලේ විරෝධතාකරුවන් විසිරුවා හැරීමට එල්ල කර ඇත්තේ 2010 වසරේ දී නිශ්පාදනය කරන ලද කඳුළු ගෑස් වීම මීට උදාහරණයකි.

කඳුළු ගැස් මිලදී ගැනීම

ශ්‍රී ලංකාවේ 2012 වසරේ සිට 2022 වසර දක්වා කාලය තුළදී අවස්ථා හතරකදී ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය සඳහා කඳුළු ගැස් මිලදී ගෙන ඇති බව ලේඛනවල සඳහන්ව තිබේ. එම අවස්ථාවලදී මිලදී ගත් කඳුළු ගැස් ප්‍රමාණය ගැන තොරතුරු පහත දැක්වේ.

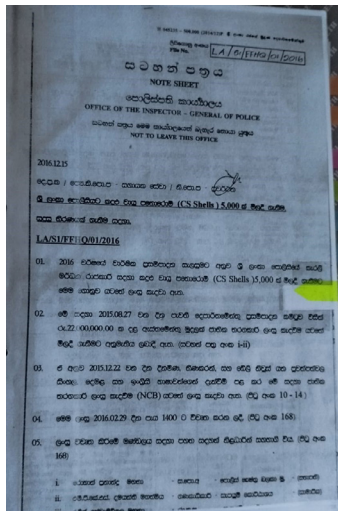
වර්ෂය මිලදී ගත් ප්‍රමාණය

2012	20,000
2017	5000
2019	15,000
2020	5000

2012 වසරේ මිලදී ගැනීම

2012 වසරේ දී කඳුළු ගැස් මිලදී ගැනීම ගැනීමට අදාළ බොහෝ තොරතුරු ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය තොරතුරු පහත අනුව මෙතෙක් මුද්‍රා හැර නැත. දැනට ලැබී ඇති තොරතුරු විග්‍රහ කිරීමේදී අනාවරණය කර ගත හැකි වන්නේ 2012 වසරේ දී කඳුළු ගැස් 20,000ක් මිලදී ගෙන ඇති බවයි. ඒ උණ්ඩ 10,000ක් සහ බෝම්බ 10,000ක් වශයෙනි.

එම මිලදී ගැනීම සිදු කර ඇත්තේ 2012 වසරේ ජූලි මස 07 වැනිදා වන අතර චීන රජය සමඟ ඇති කරගෙන තිබූ යුද අවි ගිවිසුම යටතේ නොරිකෝ සමාගමෙන් එම කඳුළු ගැස් උණ්ඩ සහ බෝම්බ මිලදී ගෙන තිබේ. පොලිසිය නිල වශයෙන් සඳහන් කරන්නේ මෙම මිලදී ගැනීමට අදාළ ලේඛන පොලිස් සැපයුම් කොට්ඨාසය සතුව නොමැති බවයි. මෙම තොගය මිලදී ගැනීමේදී සාම්පල පරීක්ෂා කිරීමක් සිදුවුවාද නැද්ද යන්න පවා ලේඛන නොමැති නිසා තහවුරු කර ගැනීමේ හැකියාවක් නැත.

කඳුළු ගැස්-මිලියන විසි ගණනක කඳුළු

ලංසු ඉදිරිපත් කර ඇති අතර නියෝජ්‍ය පොලිස්පති ජේ ඒ පී සී පෙරේරා, සහකාර පොලිස් අධිකාරී ඒ ආර් ඩල්ලිවි එම් ජේ පෝද්දල්ගොඩ සහ ගණකාධිකාරී ඩී එන් ඩී පෙරේරා යන මහත්ම මහත්මීහු තාක්ෂණික ඇගයීම සිදු කළහ.

තාක්ෂණික කමිටුවේ නිර්දේශය වූයේ 'කෑ ෂබ්ඵරත්ඵසදත්ත සමාගමෙන් මෙම තොගය මිලදී ගැනීමටය. එහි විදේශීය ආයතනය ලෙස සඳහන් වූයේ ක-සෘසජය ධකද්ද්ත බ්ඵර නම් ආයතනයකි.

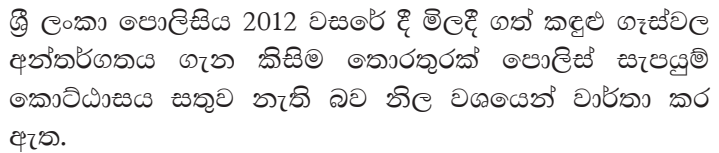
මෙම තොගය මිලදී ගැනීම සඳහා වැයවී තිබූ මුදල රුපියල් 39,399,006 කි.

2020 මිලදී ගැනීම

ශ්‍රී ලංකා පොලිසියට කඳුළු ගැස් බෝම්බ 5000ක් මිලදී ගැනීම සඳහා මිල ගණන් කැඳවීමේ කටයුතු ආරම්භ වී තිබුණේ 2018 වසරේදී ය. නියෝජ්‍ය පොලිස්පති එල් කේ ඩබ්ලිව් කේ සිල්වා, සහකාර පොලිස් අධිකාරී ඩී එල් ලීලාරත්න, සහකාර ලේකම් ඩබ්ලිව් ඒ ඩී ඒ කාන්වන, ගණකාධිකාරී ඩී එම් ඒ වික්‍රමරත්න යන තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටු සාමාජිකයන් විසින් මෙම ලංසුව පිරිනැමීම සඳහා අනුමැතිය ලබා දී ඇත්තේ ACE International සමාගමින් මිලදී ගැනීම සඳහාය. එහි විදේශීය ආයතනය ලෙස සඳහන් වූයේ Navigation Marketing pte ltd නම් ආයතනයකි.

මෙම තොගය මිලදී ගැනීම සඳහා ගොස් ඇති වියදම රුපියල් 50,812,310කි.

කළු ගස්වල අන්තර්ගතය

2017 වසරේ දී මිලදී ගත් කඳුළු ගැස් උණ්ඩයක බර ග්‍රෑම් 185ක් වන අතර කඳුළු වායුව පැතිරෙන දුර ප්‍රමාණය මීටර 150කි. එය නිශ්පාදනය කර ඇත්තේ 2016 වසරේදී ය. සිළුමින අන්තර්ගතය ග්‍රෑම් 25කි. ආයුක්තාලය වසර 5ක් ලෙස එම සමාගම ලිඛිතව දැනුම් දී තිබේ.

2019 වසරේ දී මිලදී ගත් කළුළු ගැස් උණ්ඩයක බර ග්‍රෑම් 180 වන අතර කළුළු වායුව පැතිරෙන දුර ප්‍රමාණය මීටර 50 සිට 100 දක්වා වේ. සිප්ස් අන්තර්ගතය ග්‍රෑම් 25ක් වන අතර ආයු කාලය වසර පහකි.

2020 වසරේ දී මිලදී ගත් කළු ගැස් බෝම්බයක බර ග්‍රෑම් 300ක් පමණ වන අතර කළුව වායුව මීටර 80ක් පමණ දුරට පැතිරෙයි. මෙහි විශේෂත්වය වන්නේ අන්තර්ගත රසායන ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණය ග්‍රෑම් 105ක් ලෙස සඳහන් වීමය.

29

සාම්පල් පරීක්ෂාව

2016, 2019 සහ 2020 යන වසරවලට අදාළව කඳුළු ගැස් මිලදී ගැනීමේ දී සාම්පල පරීක්ෂාවක් සිදු කර නැත. මෙය ප්‍රසම්පාදන මාර්ගෝපදේශ උල්ලංඝනය කිරීමකි.

මෙම කඳුළු ගැස් උණ්ඩ සහ බෝම්බවල සිඵස් පවුඩර් සහ පොටෑසියම් ක්ලෝරේට් අඩංගු බව ලේඛනවල සඳහන් වෙයි. සැපයුම්කරුවන් විසින් ලබා දී ඇති එම තොරතුරු සත්‍ය බව පිළිගෙන ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය කඳුළු ගැස් මිලදී ගෙන තිබෙන අතර අඩු තරමේ එම රසායන ද්‍රව්‍ය කුමණ ප්‍රමාණයන්වලින් තිබේද යන්න තහවුරු කර ගැනීමටත් සාම්පලවල අන්තර්ගතය පරීක්ෂා කිරීමක් සිදු කර නැත.

කඳුළු ගැස් උණ්ඩය වැඩ කරනවාද යන්න පමණක් කළුතර පොලිස් අභ්‍යාස විද්‍යාලයේ දී පරීක්ෂා කර බලා තිබේ.

අදාළ තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටුවල පවා කඳුළු ගැස්වල අන්තර්ගතය ගැන ප්‍රවීණයකු කටයුතු කර නැත.

ඒ අනුව ශ්‍රී ලංකාවේ භාවිත කරන කඳුළු ගැස් මනුෂ්‍ය ශරීරයට විෂ ද නැද්ද යන්නවත් තහවුරු කර ගැනීමට උත්සාහයක් ගෙන නැත.

ශල්ශුම් කොට්ඨාශය මගින් අවසන් වරට මිලදී ගෙන ඇති කඳුළු වාග් උණ්ඩ සහ බෝම්බවල Potassium Chlorate සහ CS Powder අඩංගු බව ශල්ශුම්කරු (MRT) සලකා ඇති තොරතුරු වල සඳහන්ව ඇතත්, එම රසායනික ද්‍රව්‍යවල අඩංගු ප්‍රතිශතයන් සඳහන් කර නොමැත. මෙම භාණ්ඩ සාකච්ඡාත්මක ප්‍රමිතියට අනුව නිෂ්පාදනය කර ඇති අතර, මේ සම්බන්ධව විශේෂීන්ද නිෂ්පාදන තොරතුරු වෙනත් අයෙකු වෙත යාමට ඉඩ ඇති බැවින් එම ප්‍රතිශතයන් සඳහන් නොකරන බව පවසන ලදී. (මේ සම්බන්ධයෙන් සොයා ගැනීම සඳහා රසායානාගාර පරීක්ෂණයක් ද සිදුකර නොමැත.)

2012 සිට 2022 දක්වා කඳුළු ගැස් ඵල්ල කිරීම

2012 වසරේ සිට 2022 ජනවාරි පළමු වැනිදා තෙක් කාලයේදී ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය වැඩිම කඳුළු ගැස් ප්‍රමාණයක් භාවිත කර ඇත්තේ 2017 වසරේදී ය. ඒ පොලිස් ක්ෂේත්‍ර බලකා මූලස්ථානය විසිනි. මෙම වසරේ දී අන්තර් විශ්ව විද්‍යාල ශිෂ්‍ය බල මණ්ඩලය හෝ විශ්ව විද්‍යාල සිසුන් සංවිධානය කළ උද්ඝෝෂණ රැසක් තිබුණු අතර ඒවායෙන් බොහෝ ගණනකට කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර ඵල්ල කෙරිණි. 2017 වසරේ දී පොලිසිය ඵල්ල කළ මුළු කඳුළු ගැස් උණ්ඩ සහ බෝම්බ ප්‍රමාණය 2327කි.

2012 සිට 2022 දක්වා කඳුළු ගැස් ඵල්ල කිරීමට අදාළ තොරතුරු පහත වගුවේ ඇත.

2012 සිට 2022 දක්වා කඳුළු ගැස් ඵල්ල කිරීම්

2012 සිට 2022 දක්වා කඳුළු ගැස් ඵල්ල කිරීම්											
ප්‍රදේශය	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	
Colombo South	0	0	20	36	0	6	8	0	0	0	
Gampaha	0	0	3	0	0	0	0	0	0	0	
Police Field force HQ	288	197	633	22	461	2327	758	786	0	0	
Mount Lavinia	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	
Colombo Central	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Nugegoda	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	
Negambo	0	0	3	0	42	8	0	0	0	0	
Batticaloa	0	41	0	0	0	5	9	2	0	0	
Kandy	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	
Anuradhapura	20	0	0	0	0	0	31	0	98	0	
Kegalle	0	0	0	0	0	0	6	0	0	0	
Bandarawela	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Pellegoda	0	0	33	0	0	0	0	0	0	0	
Anipara	0	0	0	0	0	0	7	0	0	0	
Badulla	16	4	0	0	0	0	0	15	0	0	
Mannar	59	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Elpitiya	43	0	20	0	0	0	0	0	0	0	
Ratnapura	0	88	0	9	0	0	0	0	0	0	
Jaffna	0	0	0	172	0	0	0	0	0	0	
Chilav	89	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Matale	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
PSD	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
STF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
PMSD	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Matara	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Polonnaruwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Tangalle	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Public peace management division	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
	518	330	716	239	503	2346	822	805	98	0	

2022 මාර්තු 31 සිට 2022 ජූලි 20 දක්වා කඳුළු ගැස් එල්ල කිරීම්	
Division	
Colombo South	133
Gampaha	6
Police Field force HQ	269
Mount Lavinia	36
Colombo Central	211
Nugegoda	88
Negambo	80
Batticaloa	58
Kandy	116
Anuradhapura	64
Kegalle	153
Bandarawela	0
Peliyagoda	0
Ampara	0
Badulla	0
Mannar	0
Elpitiya	0
Ratnapura	0
Jaffna	0
Chilav	0
Matale	0
PSD	15
STF	155
PMSD	321
Matara	61
Polonnaruwa	81
Tangalle	41
Public peace management division	4834
	6722

අධික ප්‍රමාණවලින් උද්ඝෝෂණවලට
කඳුළු ගෑස් එල්ල කිරීම

මීට පෙර නොවූ විරූ ලෙස 2022 වසරේ දී ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය උද්ඝෝෂණ විසුරුවා හැරීම සඳහා කඳුළු ගෑස් උණ්ඩ සහ බෝම්බ ඉතා විශාල වශයෙන් යොදා ගෙන තිබේ. ඉතා කෙටි කාලයකදී විශාල කඳුළු ගෑස් ප්‍රමාණයක් මුදා හැරීම ඉතා බයානක විය හැකි බව පර්යේෂකයන් සඳහන් කර ඇත. 2022 මාර්තු 31 වැනිදා ගෝඨාභය රාජපක්ෂ මහතාගේ නිවස අසල පැවැති විරෝධතාවය විසුරුවා හැරීම සඳහා යොදා ගෙන ඇති කඳුළු ගෑස් ප්‍රමාණය 328කි. අප්‍රේල් තුන් වැනිදා ජේරාදෙනිය විශ්ව විද්‍යාල සිසුන් පැවැත්වූ උද්ඝෝෂණය විසුරුවා හැරීම සඳහා යොදා ගෙන ඇති කඳුළු ගෑස් උණ්ඩ සහ බෝම්බ ප්‍රමාණය 116කි.

මැයි නව වැනිදා අරලියගහ මැදුර අදලදී යොදා ගත් කඳුළු ගෑස් ප්‍රමාණය 480ක් වන අතර ජුනි නව වැනිදා පොලිස් මූලස්ථානය අසල උද්ඝෝෂණයට යොදා ගත් ප්‍රමාණය 109කි. ජූලි 08 වැනිදා බැංකු මාවත අසල පැවැති අන්තර් විශ්ව විද්‍යාල ශිෂ්‍ය බල මණ්ඩලයේ විරෝධයට එල්ල කර ඇති කඳුළු ගෑස් උණ්ඩ සහ බෝම්බ ප්‍රමාණය 232කි. මෙම ප්‍රමාණය එල්ල කර ඇත්තේ උස ගොඩනැගිලිවලින් වටවූ ස්ථානයක පැවැති උද්ඝෝෂණයකට විම විශේෂත්වයකි.

ජූලි 09 වැනිදා බාරොන් ජයතිලක මාවතේ පැවැති විරෝධතාවයට එල්ල කර ඇති කඳුළු ගෑස් ප්‍රමාණය 788කි. ජූලි 13 වැනිදා පොල්දූව මංසන්ධියේ පැවැති විරෝධතාවට එල්ල කළ කඳුළු ගෑස් ප්‍රමාණය 660කි.

කඳුළු ගෑස් ප්‍රහාර එල්ල කිරීම සම්බන්ධයෙන් වැඩිදුර තොරතුරු පහත වගුවේ දැක්වේ.

	Date	Protest	Division	Number of tear gas used
1	March 31, 2022	Mirihana/ Embuldeniya junction	Public Peace Management	137
2	March 31, 2022	Mirihana/ Embuldeniya junction	Public Peace Management	135
3	March 31, 2022	Mirihana/Embuldeniya Junction	Feild Force HQ	56
4	April 1, 2022	Pegiriwatta Junction	Nugegoda	88
5	April 3, 2022	Peradeniya	Kandy	116
6	April 4, 2022	Tangalle	Tangalle	33
7	April 4, 2022	Roshan Ranasinghe's home	Polonnaruwa	75
8	April 4, 2022	Negambo	Feild Force HQ	93
9	April 4, 2022	Kandy	Kandy	32
10	April 4, 2022		Anuradhapura	9
11	April 5, 2022	Piliyandala	Mt. Lavinia	22
12	April 5, 2022	Kesbewa	Mt. Lavinia	12
13	April 5, 2022	Negambo	Negambo	80
14	April 8, 2022	Polduwa Juntion	Public Peace Management	2
15	April 19, 2022	Rambukkana	Kegalle	10
16	April 19, 2022	Rambukkana	Kegalle	50
17	April 19, 2022	Rambukkana	Kegalle	5
18	April 19, 2022	Rambukkana	Kegalle	88
19	April 19, 2022	Matara Town	Matara	22
20	May 2, 2022	Polduwa Juntion	Public Peace Management	127
21	May 5, 2022	Palam thuna Junction	Feild Force HQ	76
22	May 6, 2022	Polduwa Juntion	Public Peace Management	76
23	May 9, 2022	Galleface	Public Peace Management	213
24	May 9, 2022	Temple Tress	Public Peace Management	150

25	May 9, 2022	Temple Tress	Public Peace Management	330
26	May 9, 2022	Temple Tress	PMSD	113
27	May 9, 2022	Kanchana Wijesekara's Home	Matara	39
28	May 9, 2022	Siripala Gamlath's Home	Polonnaruwa	6
29	May 9, 2022	Weeraketiya	Tangalle	8
30	May 9, 2022	Kandy	Kandy	55
31	May 9, 2022		Anuradhapura	53
32	May 10, 2022	Dompe CIC State	Gampaha	6
33	May 10, 2022	Nazeer Ahamed's Home	Batticaloa	58
34	May 19, 2022	Benku Mawatha	Public Peace Management	15
35	May 19, 2022	Benku Mawatha	Public Peace Management	44
36	May 19, 2022	Benku Mawatha	Public Peace Management	22
37	May 19, 2022	Benku Mawatha	Public Peace Management	64
38	May 19, 2022	Benku Mawatha	Colombo Central	27
39	May 21, 2022	Benku Mawatha	Public Peace Management	17
40	May 21, 2022	Benku Mawatha	Public Peace Management	61
41	May 21, 2022	Benku Mawatha	Colombo Central	23
42	May 28, 2022	Benku Mawatha	Public Peace Management	31
43	May 29, 2022	Benku Mawatha	Public Peace Management	15
44	May 29, 2022	Benku Mawatha	Public Peace Management	39
45	June 9, 2022	Police HQ	Public Peace Management	109
46	June 9, 2022	Chetham Street	Colombo Central	6
47	June 9, 2022	Police HQ	Colombo Central	23
48	June 10, 2022	Min. of Education	Public Peace Management	123

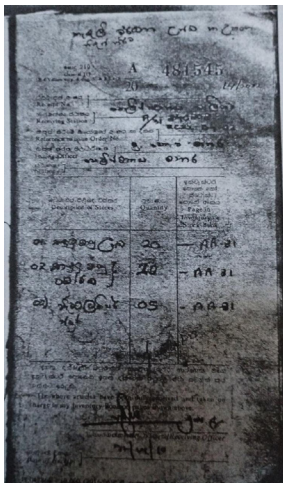
49	July 6, 2022	Chetham Street	Public Peace Management	27
50	July 6, 2022	Polduwa Juntion	Public Peace Management	8
51	July 6, 2022	Aragalaya	Feild Force HQ	18
52	July 8, 2022	Benku Mawatha	Public Peace Management	51
53	July 8, 2022	Benku Mawatha	Public Peace Management	181
54	July 9, 2022	Baron Jayathilaka Mw	Public Peace Management	505
55	July 9, 2022	Baron Jayathilaka Mw	Public Peace Management	283
56	July 9, 2022	Chetham Street	Public Peace Management	257
57	July 9, 2022	Kingsbery Hotel	Public Peace Management	109
58	July 9, 2022	President Secretariat	Public Peace Management	4
59	July 9, 2022	Kuruduwatta 5th Lane	Public Peace Management	355
60	July 9, 2022	Ranil's Home	Colombo South	16
61	July 9, 2022	Ranil's Home	Colombo South	45
62	July 9, 2022	Ranil's Home	Colombo South	20
63	July 9, 2022	Ranil's Home	PMSD	208
64	July 9, 2022	Aragalaya	Feild Force HQ	11
65	July 9, 2022	Kingsbery Rd	Colombo Central	68
66	July 9, 2022	Baron Jayathilaka Mw	Colombo Central	29
67	July 9, 2022	Fare Way Rd	Colombo Central	5
68	July 9, 2022	Cannels Rd	Colombo Central	30
69	July 9, 2022	Baron Jayathilaka Mw	PSD	4
70	July 9, 2022	Mudalige Mw	PSD	3
71	July 9, 2022	Chetham Street	PSD	4
72	July 9, 2022	Selinco Rd	PSD	4
73	July 12, 2022	Aragalaya	Feild Force HQ	15
74	July 13, 2022	Polduwa Juntion	Public Peace Management	340
75	July 13, 2022	Polduwa Juntion	Public Peace Management	340
76	July 13, 2022	Prime Minister Office	Public Peace Management	410
77	July 13, 2022	Prime Minister Office	Public Peace Management	340
78	July 13, 2022	Prime Minister Office	Colombo South	14
79	July 13, 2022	Prime Minister Office	Colombo South	38
80	July 13, 2022	Prime Minister Office	PMSD	142

කඳුළු ගැස්-මිලියන විසි ගණනක කඳුළු

තවත් පිරිසක් ප්‍රකාශ කරන්නේ කල් ඉකුත් වූ කඳුළු ගැස් නිසා භයානක තත්ත්වයන්වලට මුහුණ දීමට සිදුවිය හැකි බවයි. විශේෂයෙන්ම කල් ඉකුත්වීමෙන් පසු එනම් දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ රසායන ද්‍රව්‍ය කඳුළු ගැස් උණ්ඩය හෝ බෝම්බය ඇතුළේ පැවතීම නිසා එය වෙනස්කම්වලට භාජනය වීමෙන් ප්‍රභලත්වය වැඩි විය හැකි බවත්, කල් ඉකුත් වූ කඳුළු ගැස් උණ්ඩ භාවිත කරන අවිය පවා පුපුරා යෑමට ඉඩ කඩ ඇති බවත් ඔවුහු සඳහන් කරති. 2022 uehs ui 09 jeksod wr,sh.y ukaErh wi, rdclclß lrñka isá Wm පොලිස් පරීක්ෂකවරයකු ද කඳුළු ගැස් අවියක් පිපීරීම නිසා මිය ගිය බව මාධ්‍ය වාර්තා කළේය. කල් ඉකුත් වූ කඳුළු ගැස්වල බලපෑම සම්බන්ධයෙන් සොයා බැලීමට පරීක්ෂණයක් සිදු කර ඇති බවට පිළිගත හැකි තොරතුරු කිසිවක් සොයා ගැනීමට නොහැකි විය.

පොලිසිය තොරතුරු පනත යටතේ තොරතුරු ලබා දෙද්දී ඇතැම් තොරතුරු අතර කඳුළු ගැස් ඒ ඒ කොට්ඨාසවලට බෙදා හැරී වසර සඳහන් කර තිබේ. උදාහරණයක් ලෙස කොළඹ දකුණ කොට්ඨාසය 2022 වසරේදී භාවිත කළ කඳුළු ගැස් බෙදා හැර ඇත්තේ 2017, 2018 සහ 2019 වසරවලදී බව සඳහන්වේ. 2017 සහ 2018 වසරවලදී බෙදා හැර ඇත්තේ 2017 දී මෙරටට ගෙන්වූ කඳුළු ගැස් හෝ ඊට පෙර ගෙන්වූ කඳුළු ගැස් විය යුතුය. 2017 වසරේ දී ගෙන්වූ කඳුළු ගැස්වල නිශ්පාදිත වසර වූයේ 2016 වසරයි. ඊට අදාල ලේඛනවල සඳහන් වන්නේ එම කඳුළු ගැස්වල ආයුකාලය වසර පහක් බවයි. ඒ අනුව 2021 වසරෙන් එම කාලය අවසන්වේ. එම කඳුළු ගැස් 2022 වසරේ එල්ල කරන විට ඒවා කල්බකත්වී හමාරය.

2022 වසරේ දී එල්ල කරන ලද කඩුළු ගැස් උණ්ඩ සහ බෝම්බ මිලදී ගත් වසර හෝ අදාළ කොට්ඨාසයට බෙදා හැරි වසර පහත දක්වේ.

Using Tear gas from 31st March 2022 to 2022 July 17			
Police Division	How many incidents	How much used	Year of purchased or year distributed to the division
Colombo South	5	133	2017, 2018, 2019 Distributed
Gampaha	1	6	Not given the year
Field force HQ	6	269	Not given the year
Mount Lavinia	2	36	2017, 2019, 2020 purchased
Colombo Central	8	211	2017, 2019, 2020 purchased
Nugegoda	1	88	Not given the year
Negambo	1	80	Not given the year
Batticaloa	1	58	2017, 2020
Kandy	6	116	2017, 2019, 2020 purchased
Anuradhapura	2	64	2018, 2022 Distributed
President Security Division	1	15	2019
STF	4	155	2018, 2022
Kegalle	4	153	2000, 2017, 2019
Primeminister Security Division	3	321	2019, 2022
Public peace management division	33	4834	2017, 2019, 2020 purchased
Matara	2	61	2011, 2012, 2014, 2018, 2019
Polonnaruwa	2	81	2017, 2019, 2020 purchased
Tangalle	2	41	2010, 2019
	84	6722	2000, 2010, 2011, 2012, 2014, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022

කඳුළු ගැස් වියදම

2012 වසරේ සිට 2022 වසර දක්වා කඳුළු ගැස්
මිලදී ගැනීම සඳහා ගොස් ඇති මුළු මුදල රුපියල්
162,101,131.66කි. 2022 මාර්තු 31 සිට 2022 ජූලි 17 වැනිදා
තෙක් එල්ල කර ඇති කඳුළු ගැස්වල වටිනාකම රුපියල්
26,706,578.17කි. ඊට අදාළ තොරතුරු පහත වගුවේ ඇත.

Using Tear gas from 31ts March 2022 to 2022 July 17			
Police Division	How many incidents	How much used	Expences Rs.
Colombo South	5	133	349,337.86
Gampaha	1	6	15,759.60
Field force HQ	6	269	1,166,243.09
Mount Lavinia	2	36	124,701.06
Colombo Central	8	211	554,212.70
Nugegoda	1	88	231,140.84
Negambo	1	80	210,128.04
Batticaloa	1	58	220,165.58
Kandy	6	116	440,331.16
Anuradhapura	2	64	281,140.35
President Security Division	1	15	84,614.18
STF	4	155	407,123.07
Kegalle	4	153	680,696.75
Primeminister Security Division	3	321	1,084,286.32
Public peace management division	33	4834	20,059,523.49
Matara	2	61	160,222.63
Polonnaruwa	2	81	529,260.83
Tangalle	2	41	107,690.62
	84	6722	26,706,578.17

ජාත්‍යන්තර මහපෙන්වීම් සහ ලංකාවේ නීතිය

1925 වසරේ දී ජිනීවා ප්‍රථකෝල මගින් අන්තර් ජාතික යුද්ධ වලදී කඳුළු ගැස් භාවිත තහනම් කර තිබේ. එහි කඳුළු ගැස් යන වචනය සඳහන් කර නැතත් හුස්ම හිරවීම සිදු විය හැකි හෝ විෂ සහිත හෝ වෙනත් වායූන් හෝ භාවිත නොකළ යුතු බව සඳහන්වේ. මෙම කාණ්ඩ තුන යටතට කඳුළු ගැස් වැටෙන බව කඳුළු ගැස් සම්බන්ධයෙන් ඇති වාර්තාවල සඳහන් වේ. එසේ නොවැටෙන බවට ප්‍රතික්ෂේප කරන පිරිස් ද සිටිති.

රසායන අවි සම්මුතිය මගින් ද ජාත්‍යන්තර යුද්ධවලදී රසායනික අවි භාවිත තහනම් කර තිබේ. කෙසේ වෙතත් රටවල් ඇතුළේ කැරලි මර්දනය සඳහා ඒවා යොදා ගැනීම ගැනීම තහනම් කර නැත.

අන්තර් ජාතික මානව හිමිකම් සංවිධානයක් වන එෆ්අයිසීඑච් ආයතනය ශ්‍රී ලංකාව සම්බන්ධයෙන් 2023 ජනවාරි මාසයේ දී පළ කළ වාර්තාවක (Anatomy of a crackdown – එයැ repression of Sri Lanka's protest movement) කඳුළු ගැස් භාවිත කිරීමේදී ලෝකයේ පිළිගත් මහපෙන්වීම් උපුටා දක්වා තිබේ. ඒවා මෙසේය.

'ශ්‍රී ලංකාව අන්තර්ජාතික සිවිල් හා දේශපාලනික අයිතිවාසිකම් සම්මුතියේ පාර්ශ්වකාරයකු වී ඇති බැවින් අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ අයිතිවාසිකම සම්මුතියේ 21 වගන්තියේ සීමාවන්ට යටත්ව ක්‍රියාත්මක කළ යුතු වේ. එහිදී පාලකයන් විසින් අදහස් ප්‍රකාශ කිරීමේ අයිතිවාසිකම සීමා කරන විට වගන්තියේ ඇති සීමාකිරීමේ අවශ්‍යතාවය හා සමානුපාතිකත්වය අනිවාර්යෙන් ම සලකා බැලිය යුතු වේ. එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව හිමිකම් කොමසාරිස්වරයා එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව හිමිකම් පිළිබඳ මහකොමාරිස් කාර්යාලයේ මාර්ගෝපදේශ ඉස්මතු කරමින් පෙන්වා දෙන්නේ සාමකාමී රැස්වීමක් විසුරුවා හැරීමේදී ජීවනයට ඇති වන හානිය

කඳුළු ගැස්-මිලියන විසි ගණනක කඳුළු

අවම වන අයුරින් විසුරුවීම කළ යුතු බවයි. එහිදී තනි ඉලක්ක අරමුණු නොකළ යුතු බවද සඳහන් කරයි. කඳුළු ගැස් අන්තර්ජාතික ප්‍රතිපාදන වලට අනුකූල නොවන අවස්ථා

1) ශ්‍රී ලංකාව තුළ සමාන්‍ය පරිචය වන්නේ, සාමකාමී ප්‍රවණ්ඩ නොවන හා රාජ්‍ය ආරක්ෂාවට තර්ජනයක් නොවන රැස්වීමක් පවා බලය භාවිතා කර විසුරුවා හැරීමයි. නමුත් එක්සත් ජාතීන්ගේ මානව හිමිකම් කවුන්සිලයේ මාර්ගෝපදේශ අනුව දක්වන්නේ කඳුළු ගැස් ගැසීම සිදු කළ යුත්තේ සාමකාමී රැස්වීම විසුරුවීමට වෙනත් කිසිදු විසදුමක් නැතිවූ විටකදී පමණි. එක්සත් ජාතීන්ගේ මූලික මූලධර්ම වලට අනුව නීතිවිරෝධී වුවත් සාමකාමී වන්නේ නම් බලය භාවිතා කළ නොහැකිය.

2) පූර්ව දැනුවත් කිරීමක් නොමැති වීම.

මාර්ගෝපදේශ වලට අනුව ජීවන හානියක් සිදු විය හැකි ආයුධ භාවිත කර රැස්වීමක් විසුරුවන්නේ නම් එහිදී ප්‍රමාණවත් පූර්ව දැනුමක් කිරීමක් සිදු කළ යුතු අතර රැස්ව සිටින්නන්ට විසිරී යෑමට ප්‍රමාණවත් කාලයක්ද ලබා දිය යුතුබවයි.

3) දිගින් දිගටම කඳුළු ගැස් භාවිතා කර රැස්වීම විසුරුවීම.

එකම රැස්වීමකදී විශාලා ප්‍රමාණයක් කඳුළු ගැස් ගැසීමත්, දීර්ඝ කාලයක් බලපෑම් සහිත කඳුළු ගැස් භාවිත කිරීමත් සෞඛ්‍යයට අහිතයින් අහිතකර තත්ත්වයක් බව මාර්ග පෝද්ශවල සඳහන්වෙයි. 2022 ජූලි මස 9 වන දින ශ්‍රී ලංකාව තුළ එලෙස කඳුළු ගැස් භාවිතා කිරීමේ ස්වරූපයක් පැවතුණි.

3) සෘජුවම උද්ඝෝෂණකරුවන් එල්ල කර කඳුළු ගැස් ගැසීම.

මාර්ගෝපදේශවලට අනුව කඳුළු ගැස් ගැසීමේදී කිසිදු විටක රැස්ව සිටින්නන් තනිව හෝ ඔවුන්ගේ හිස ඉලක්ක කරගෙන කඳුළු ගැස් ගැසිය යුතු නැති අතර ඉහළ අහස ඒ සඳහා ඉලක්කයක් වශයෙන් භාවිතා කළ යුතු වේ.

4) කොටු වූ ප්‍රදේශයකදී භාවිතා කිරීම.

කඳුළු ගැස් භාවිතා කරන්නේ නම් රැස්ව සිටින්නන්ට විසුරුවීමට ඉඩ පහසුකම් තිබිය යුතු වේ. රැස්ව සිටින්නන්ට විසිරීමට ඉඩ නොදී සීමාවක් තුළ රඳවා කඳුළුගැස් ගැසීමෙන් මරණය හානි විය හැකි වේ.

5) ළමයින්ට බලපෑමක් ඇති වීම.

බලය යෙදීමේදී කඳුළු ගැස් භාවිතා කරන්නේ නම් රැස්ව සිටින්නන් වෙනස්කොට හඳුනාගත යුතු වේ. එසේ නොමැත නම් ළමයින් ආසන්න වපසරිය තුළ සිටිනවාද යන්න කලින් පරීක්ෂා කළ යුතු වේ. නිසි ලෙස වෙනස්කොට නොදක්වා කඳුළු ගැස් භාවිතා කිරීමෙන් ආසන්නයේ සිටින ළමයින්ට ජීවිත හානි ඇති කළ හැකි වේ.

ඉහත සඳහන් කරුණු කෙසේ වෙතත් ලෝකයේ දැන් අවධානය යොමු වී ඇත්තේ කඳුළු ගැස් භාවිතය සම්පූර්ණයෙන්ම නතර කිරීම සඳහාය. කඳුළු ගැස්වලට නිරාවරණය වූවන් මරණයට පත්වීම ගැන ලෝකයේ උදාහරණ තිබේ. ඒ සම්බන්ධයෙන් මෙම වාර්තාවේ අවසානයට ඇති ඇමිණුම්වල ඇත.

ශ්‍රී ලංකාවේ කඳුළු ගැස් ඵල්ල කිරීමට අදාළව නිශ්චිත නීතියක් සොයා ගත නොහැකි විය. මේ සම්බන්ධයෙන් පොලිස් ප්‍රධානීන්ගෙන්ගෙන් විමසද්දී ඔවුන් ප්‍රකාශ කළේ අවම බලය යටතේ කඳුළු ගැස් ඵල්ල කරන බවයි. කැරලි මර්දනය ගැන සඳහන් වෙන දෙපාර්තමේන්තු නියෝග වල කඳුළු ගැස් සම්බන්ධයෙන් සඳහනක් නැත.

කඳුළු ගැස්වලින් විය හැකි හානිය ගැන අන්තර්ජාතික පරීක්ෂණ වාර්තා පරීක්ෂා කරද්දී පෙනී යන්නේ කඳුළු ගැස් භාවිතය යනු උද්ඝෝෂණ විසිරුවා හැරීම සඳහා රසායන අවියක් භාවිත කිරීමක් බවයි. එසේම එය කාරුණික සහ අවමන් සහගත සැලකීමිවලට ලක්නොවී සිටීමේ අයිතිවාසිකම ද උල්ලංඝනය කිරීමක් සේ සැලකිය හැකිය.

සොයාගැනීම්

1) ශ්‍රී ලංකා පොලිසියට කඳුළු ගැස් මිලදී ගැනීමේ දී ඒවායේ අන්තර්ගතය ගැන රසායනාගාර පරීක්ෂණයක් සිදු කර නැත. නිශ්පාදකයා හෝ ලංසු තැබූ ආයතනය ලබා දුන් තොරතුරු ඒ ආකාරයෙන්ම පිළිගෙන ඒවායේ අන්තර්ගතය කිසිම පරීක්ෂාවකට භාජනය කර නැත. ඇතැම් මිලදී ගැනීම්වලදී අඩු තරමේ කඳුළු ගැස්වල ඇති රසායන සංයුතියවත් නිශ්පාදකයා සඳහන් කර නැත. එවැනි අවස්ථාවල පොලිසිය විමසද්දී ඒවා ප්‍රමිතියට අනුව නිශ්පාදනය කර ඇති බව පමණක් එම සමාගම් සඳහන් කළ බව පොලිසිය ලිඛිතව පිළිගෙන තිබේ.

2) ශ්‍රී ලංකා පොලිසියට කඳුළු ගැස් මිලදී ගැනීමේදී ඊට අදාළ තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටුවල කඳුළු ගැස් සම්බන්ධ විශේෂඥ දැනුමක් ඇති සාමාජිකයකු පත් කර නැත.

3) ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය 2022 වසරේ දී උද්ඝෝෂණ විසිරුවා හැරීම සඳහා කල් ඉකුත් වූ කඳුළු ගැස් යොදාගෙන තිබේ. ඒ අතර 2000 වසරේ සිට නිෂ්පාදිත කඳුළු ගැස් තිබී ඇත.

4) 2012 වසරේ කඳුළු ගැස් බෝම්බ සහ උණ්ඩ 20,000ක් මිලදී ගෙන ඇති අතර 2012 සිට 2016 අතර කාලයේදී භාවිත වී ඇත්තේ කඳුළු ගැස් උණ්ඩ සහ බෝම්බ 2306ක් පමණි. ඉතිරි කඳුළු ගැස් තොගය 2017 වසරෙන් කල් ඉකුත් වුවද ඒවා ඉවත් කර විනාශ කර නැත.

5) 2012 වසරේ මිලදී ගත් කඳුළු ගැස් 20,000ක ප්‍රමාණය 2017 වසරේදීත්, 2017 දී මිලදී ගත් ප්‍රමාණය 2021 වසරේදීත් කල් ඉකුත් වූ අතර 2019 වසරේදී මිලදී ගත් කඳුළු ගැස් 15,000ක ප්‍රමාණය ද 2023 එනම් මෙම වසරේදී කල් ඉකුත්වේ. ඒ අනුව කඳුළු ගැස් උණ්ඩ සහ බෝම්බ 40,000ක ප්‍රමාණයක් කල් ඉකුත් වේ. 2012 වසරේ සිට 2022 ජූලි 20 දක්වා ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය භාවිත කර ඇති කඳුළු ගැස් ප්‍රමාණය 8265කි. එම සංඛ්‍යාව 2012, 2017 සහ 2019 මිලදී ගත් කඳුළු ගැස් බවට අනුමාන කළත් තවදුරටත් එම තොගවලින් ඉතිරිව ඇති ප්‍රමාණය 31735කි. එනම් අඩු තරමේ කඳුළු ගැස් උණ්ඩ සහ

කඳුළු ගැස්- මිලියන විසි ගණනක කඳුළු

බෝම්බ 31000ක්වත් ශ්‍රී ලංකා පොලිසියේ තවදුරටත් ඉතිරිව තිබේ.

6) ගිනි අවි අසලදී කඳුළු ගැස් භාවිත නොකරන ලෙස කඳුළුගැස් නිශ්පාදකයන් ඒවා පොලිසියට ලබා දෙද්දී බාර දුන් පත්‍රිකාවල සඳහන් වුවද 2022 වසරේ දී කඳුළු ගැස් වැඩි ප්‍රමාණයක් එල්ල කළේ ගිනිඅවි අසලදීය.

7) කඳුළු ගැස් භාවිත කළ යුත්තේ පුහුණු නිලධාරීන් පමණක් බව සහ උද්ඝෝෂකයන් වෙත කෙලින් එල්ල නොකළ යුතු බව අදාළ සමාගම් පොලිසියට බාර දුන් ලේඛනවල ඇතත් නුපුහුණු නිලධාරීන් පවා 2022 වසරේ දී කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ල කර ඇති අතර උද්ඝෝෂකයන් ඉලක්ක කර ගනිමින් කෙලින්ම ප්‍රහාර එල්ල කළ අවස්ථා ද වාර්තා විය. එලෙස එල්ල කිරීම් නිසා කිහිප දෙනෙක් තුවාල ලැබූහ.

8) උද්ඝෝෂණ විසිරුවා හැරීම සඳහා ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය කිසිම ක්‍රමවේදයක් හෝ අධීක්ෂණයක් නැතිව ඉතා විශාල ප්‍රමාණවලින් කඳුළු ගැස් උණ්ඩ සහ බෝම්බ යොදාගෙන තිබේ.

9) ලංකාවේ මූල්‍ය අර්බුදයක් පැවති 2022 වසරේ මාර්තු 31 වැනිදා සිට ජූලි 20 වැනිදා තෙක් ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය අවස්ථා 84කදී කඳුළු ගැස් උණ්ඩ සහ බෝම්බ 6722ක් භාවිත කර ඇති අතර ඒවායේ වටිනාකම රුපියල් 26,706,578.17කි.

10) තොරතුරු පනත යටතේ තොරතුරු ලබා දෙද්දී ශ්‍රී ලංකා පොලිසියේ පොලිස්පතිවරයා මෙන්ම මෙම කටයුත්තකට අදාළව ලේඛන සැපයූ ඇතැම් නිලධාරීන් ව්‍යාජ සහ නොමග යවන තොරතුරු ලබා දී තිබේ.

11) ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය ගොඩනැගිලිවලින් වටවූ පිරිසිදු වාතාශ්‍රය ලැබීමට වැඩි වේලාවක් යන ප්‍රදේශවලදී පවා කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ල කර තිබේ.

12) ශ්‍රී ලංකා පොලිසි විවිධ කොට්ඨාසවලට බෙදා හැර තිබූ කල් ඉකුත් වූ කඳුළු ගැස් කොළඹ උද්ඝෝෂණ සඳහා භාවිත කිරීමට 2022 දී නැවත කොළඹට ගෙන්වාගෙන තිබේ.

13) ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය ප්‍රමසින්, ආබාධිතයන් සහ හෘද්ධ රෝගීන් සිටින උද්ඝෝෂණවලට ද 2022 වසරේ දී කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ල කර තිබේ.

14) ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය උද්ඝෝෂකයන්ට විසිරී යන ලෙස නියෝග කිරීමකින් තොරව පවා කඳුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ල කර තිබේ.

15) කල් ඉකුත් වූ කඳුළු ගැස් ඉවත් කිරීම සඳහා 2022 දෙසැම්බර් වන විටවත් පොලිස්පතිවරයා කටයුතු කර නොතිබූ අතර කල් ඉකුත්වූ කඳුළු ගැස් එල්ල කිරීම අසත්‍ය බව පෙන්වීමට ව්‍යාජ තොරතුරු ඉදිරිපත් කර තිබේ.

අමුණුම

ඇමුණුම්-

තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ කොමිෂන් සභාව

තරිඳු ජයවර්ධන
සමාජය හා සාමයික කේන්ද්‍රය
අංක 281, ඩින්ස් පාර,
කොළඹ 10
අභියාචක

අභියාචනා අංක :
RTIC Appeal No 927/2022
RTIC Appeal No 928/2022
RTIC Appeal No 929/2022

එදිරිව

ශ්‍රී ලංකා පොලිසිය
පොලිස් මූලස්ථානය
කොළඹ 01

පොදු අධිකාරිය

ඉදිරිපිටදී : 1. විනිසුරු උපාලි අබේරත්න (විග්‍රාමික) - සභාපති
2. විනිසුරු රෝහිණි චල්ගම (විග්‍රාමික) - කොමසාරිස්
3. නීතිඥ කිෂාලි පින්ටෝ ජයවර්ධන - කොමසාරිස්
4. නීතිඥ ජගත් ලියන ආරච්චි - කොමසාරිස්
5. මොහොමඩ් නගියා - කොමසාරිස්

පෙනී සිටීම : අභියාචක සිටී. අභියාචක වෙනුවෙන් නීතිඥ සුරේන් ද පෙරේරා මයා
සහ නීතිඥ මනුෂිකා කුරේ මිය පෙනී සිටී.
පොදු අධිකාරිය වෙනුවෙන් උප පොලිස් පරීක්ෂක එස්.එම්.
බෝදරගම මයා (මානව හිමිකම් කොට්ඨාසය) පෙනී සිටී.

ලිඛිත සැලකිල්ල : අභියාචක - 2022.10.06, 2022.10.17
පොදු අධිකාරිය - 2022.09.08, 2022.09.30

විභාග කළ දිනය : 2022.09.01, 2022.09.14, 2022.10.06

තීරණය කළ දිනය : 2022.10.27

කොමිෂන් සභාවේ තීරණය:

අභියාචනයට පසුබිම් වූ කරුණු

අභියාචක විසින් එකම තොරතුරු ඉල්ලීමක් එකම පොදු අධිකාරියක තොරතුරු නිලධාරීන් තිදෙනෙකු
වෙත සිදුකර පසුව නම්කල නිලධාරීට අභියාචනා සිදුකිරීමෙන් පසුව කොමිෂන් සභාවට වෙන් වෙන්ව

අභියාචනා කර ඇති අතර එකම පොදු අධිකාරියක් වෙත සිදුකරන ලද සමාන තොරතුරු ඉල්ලීම් තුනක් පිළිබඳව අභියාචනයක් බැවින් ඉහත අභියාචනාවන් එක්ව ගෙන විභාග කිරීමට කොමිෂන් සභාව අභියාචනා විභාගය ආරම්භයේදී තීරණය කළ අතර ඒ සඳහා පාර්ශවයන්ගේ එකඟතාවයද හිමිවිය.

ඒ ඒ අනුව අභියාචක විසින් 2022.07.17 දිනැති තොරතුරු ඉල්ලීම, පොලීස් සැපයුම් කොට්ඨාශයට සහ පොලීස් ක්ෂේත්‍ර බලකා මූලස්ථානයටද අභියාචක විසින් 2022.07.20 දිනැති තොරතුරු ඉල්ලීම, පොලීස් මූලස්ථානය යන ස්ථානවල තොරතුරු නිලධාරීන් වෙත ඉදිරිපත් කරමින් පහත තොරතුරු ඉල්ලා ඇත.

“ මේ දිනවල පවත්වන විරෝධතා විසුරුවීමට දිගින් දිගටම කදුළු ගැස් ප්‍රහාර එල්ල කරන අතර එම නිසා බොහෝ පිරිසක් රෝගාතුර වී සිටිති. මේ හේතුවෙන් තොරතුරු පනතේ 25(3) යටතේ පහත දැක්වෙන තොරතුරු ලබා දෙන ලෙස ඉල්ලා සිටිමු.

ඉල්ලා සිටින තොරතුරු -

2010 ජනවාරි 1 වන දින සිට 2022 ජනවාරි 1 වන දක්වා කාලය තුළ,

1. ලංකාවට ගෙන්වා ඇති කදුළු ගැස් ප්‍රමාණය කොපමණද?
2. ලංකාවට අවස්ථා කීයකදී කදුළු ගැස් ගෙන්වා තිබේද?
4. එම එක් එක් අවස්ථාවේදී වියදම් වූ මුදල් ප්‍රමාණයන් වෙන් වෙන්ව කොපමණක් ද?
5. එලෙස කදුළු ගැස් මිලදී ගැනීම සඳහා අනුමැතිය ලබා දුන් ලේඛන මොනවාද? එලෙස කදුළු ගැස් මිලදී ගැනීම සඳහා මිල ගණන් කැඳවූ ලේඛනවල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න.
6. එම සෑම අවස්ථාවකටම අදාළ තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටු වාර්තා වල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න.
7. එම සෑම අවස්ථාවකටම අදාළ චෝක්ඩර් ප්‍රදානය කළ ලිපිවල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න.
8. මෙම තොරතුරු ඉල්ලීමට පාදක වන කාලසීමාවේදී කදුළු ගැස් භාවිත කළ ප්‍රමාණය වාර්ෂිකව ලබා දෙන්න.
9. පසුගිය දිනවල කල් ඉකුත් වූ කදුළු ගැස් කොපමණ ප්‍රමාණයක් භාවිත කළේද?
10. එලෙස භාවිත කිරීමට හේතුව කුමක්ද?
11. කල් ඉකුත් වූ කදුළු ගැස් භාවිත කිරීමට අවසර ගත්තේ කාගෙන්ද? ඊට අදාළ ලේඛනවල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න.
12. 2022 මාර්තු 31 සිට 2022 ජූලි 17 තෙක් කදුළු ගැස් ප්‍රහාර අවස්ථා කොපමණ ප්‍රමාණයකදී එල්ල කර තිබේද?
13. එලෙස එල්ල කළ අවස්ථා වලදී භාවිත කරන ලද කදුළු ගැස් ප්‍රමාණයන් මොනවාද? ඒ බව සඳහන් වන ලේඛනවල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න.
14. එම අවස්ථාවලදී භාවිත කළ කදුළු ගැස් කුමන වසරවල මිලදී ගත් කදුළු ගැස්ද? ඊට අදාළ සියලු ලේඛනවල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න.”

පොලීස් සැපයුම් කොට්ඨාශය වෙත ඉදිරිපත් කළ තොරතුරු ඉල්ලීමට

තොරතුරු නිලධාරී විසින් පනතේ දක්වා ඇති නියමිත කාලය තුළ ප්‍රතිචාර දැක්වීමට අපොහොසත් වීමෙන් අතෘප්තියට පත් අභියාචක 2022.07.20 දිනැතිව නම්කළ නිලධාරී වෙත අභියාචනයක් යොමු කර ඇත. කෙසේවුවද, තොරතුරු නිලධාරී විසින් 2022.07.27 දිනැතිව තොරතුරු ඉල්ලීමට පහත පරිදි ප්‍රතිචාර දක්වා ඇත.

“ ඔබගේ ලිපියට අනුව තොරතුරු ලබා දීම සඳහා අධ්‍යක්ෂ නීති කොට්ඨාසය මගින් උපදෙස් ලබා ගැනීමට කටයුතු කරන ලදී. ලබා දී ඇති උපදෙස් වලට අනුව පහත වාර්තා ඉදිරිපත් කරමි.

ඉහත ඉල්ලීම, තොරතුරු දැනගැනීමේ පනතේ 24(5) (අ) සහ (ආ) යටතේ දක්වා ඇති ප්‍රතිපාදන අනුව ඉල්ලුම් කර නොමැති බව පෙන්වාදී ඇති බැවින් ඔබගේ ලිපියට අනුව කටයුතු කිරීමට නොහැකි බව දන්වා සිටිමි.”

නම්කළ නිලධාරී විසින් ද පනතේ දක්වා ඇති නියමිත කාලය තුළ ප්‍රතිචාර දැක්වීමට අපොහොසත් වීමෙන් අතෘප්තියට පත් අභියාචක 2022.07.28 දිනැතිව කොමිෂන් සභාව වෙත මෙම අභියාචනය යොමු කර ඇත. එකී අභියාචනය කොමිෂන් සභාවේ RTIC Appeal /927/2022 ලෙස ලියාපදිංචි කර ඇත.

පොලිස් ක්ෂේත්‍ර බලකා මූලස්ථානයේ තොරතුරු නිලධාරී වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීමට

තොරතුරු නිලධාරී විසින් පනතේ දක්වා ඇති නියමිත කාලය තුළ ප්‍රතිචාර දැක්වීමට අපොහොසත් වීමෙන් අතෘප්තියට පත් අභියාචක 2022.07.20 දිනැතිව නම්කළ නිලධාරී වෙත අභියාචනයක් යොමු කර ඇත. නම්කළ නිලධාරී විසින් ද පනතේ දක්වා ඇති නියමිත කාලය තුළ ප්‍රතිචාර දැක්වීමට අපොහොසත් වීමෙන් අතෘප්තියට පත් අභියාචක 2022.07.27 දිනැතිව කොමිෂන් සභාව වෙත මෙම අභියාචනය යොමු කර ඇත. එකී අභියාචනය කොමිෂන් සභාවේ RTIC Appeal /928/2022 ලෙස ලියාපදිංචි කර ඇත.

පොලිස් මූලස්ථානයේ තොරතුරු නිලධාරී වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද තොරතුරු ඉල්ලීමට

තොරතුරු නිලධාරී විසින් පනතේ දක්වා ඇති නියමිත කාලය තුළ ප්‍රතිචාර දැක්වීමට අපොහොසත් වීමෙන් අතෘප්තියට පත් අභියාචක 2022.07.20 දිනැතිව නම්කළ නිලධාරී වෙත අභියාචනයක් යොමු කර ඇත. කෙසේ වුවද, තොරතුරු නිලධාරී විසින් 2022.07.21 දිනැතිව තොරතුරු ඉල්ලීමට පහත පරිදි ප්‍රතිචාර දක්වා ඇත.

“ඔබ විසින් 2022.07.18 වන දින මාගේ විද්‍යුත් තැපැල් ලිපිනය වෙත යොමු කරන ලද කදුළු හැස් සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු දැන ගැනීමේ පනතේ 25(3) වගන්තිය අනුව ඉල්ලා ඇති තොරතුරු පිළිබඳවයි.

2016 අංක 12 දරන තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ පනතේ II කොටසේ 5(අ) I වගන්ති අනුව තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීම තුළින් රාජ්‍ය ආරක්ෂාවට හෝ එහි භෞමික අවර්ණිකත්වයට හෝ ජාතික ආරක්ෂාවට බරපතල ලෙස අහනිදායක වන අවස්ථාවක එම තොරතුරු වලට ජරවේශවීමේ අයිතිවාසිකම් ප්‍රතික්ෂේප කල හැකිය. ඒ අනුව ඔබගේ ලිපියේ කරුණු අංක 08,09,10,11,12,13 සහ 14 යටතේ ඉල්ලුම් කර ඇති තොරතුරු ලබා දිය නොහැකි බවත්,

ශ්‍රී ලංකා පොලිසියේ නඩු කටයුතු වලට අදාළ නොවන පැරණි ලේඛන වසර 05 ට වරක් විනාශ කරන බැවින් ඔබ විසින් ඉල්ලා ඇති කරුණු අංක 01,02,03,04,05,06, සහ 07 යටතේ ඇති තොරතුරු ලබා දීමට නොහැකි බවත් කාරුණිකව දන්වා සිටිමි.”

නම්කළ නිලධාරී විසින් ද පනතේ දක්වා ඇති නියමිත කාලය තුළ ප්‍රතිචාර දැක්වීමට අපොහොසත් වීමෙන් අතෘප්තියට පත් අභියාචක 2022.07.27 දිනැතිව කොමිෂන් සභාව වෙත මෙම අභියාචනය යොමු කර ඇත. එකී අභියාචනය කොමිෂන් සභාවේ RTIC Appeal /929/2022 ලෙස ලියාපදිංචි කර ඇත.

කොමිෂන් සභාවේ 2022.09.01 දිනැති අභියාචනා විභාගයේදී එළඹී එකඟතාවය ප්‍රකාරව, පොදු අධිකාරියේ පොලිස් සැපයුම් කොට්ඨාශයේ අධ්‍යක්ෂ සැපයුම් විසින් 2022.09.08 දිනැතිව අභියාචකට ද පිටපත් සහිතව කොමිෂන් සභාව වෙත යොමු කරන ලද ලිඛිත කරුණු සැලකිල්ලට ගනිමින් අභියාචකගේ තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතම අංක 01, 02, 04, 05, 06 සහ 07 ට අදාළ බවට සඳහන් තොරතුරු සැපයීමක්

සිදු කර ඇති අතර එකී කරුණු දැක්වීමෙහි අභියාචකගේ තොරතුරු ඉල්ලීමේ අංක 08 සිට 14 දක්වා ඇති අයිතම සම්බන්ධයෙන් පොදු අධිකාරියේ ස්ථාවරය පහත පරිදි දක්වා ඇත.

“පොලිස් ක්ෂේත්‍ර බලකා මූලස්ථානය මගින් කළු වායු උණ්ඩ පිළිබඳව සිදුකරන ලද ඉල්ලීමට අනුව සැපයුම් කොට්ඨාශය විසින් අදාළ ප්‍රසම්පාදන කටයුතු සිදුකර, එම ඉල්ලීමට අදාළ භාණ්ඩ එම කොට්ඨාශය වෙත නිකුත් කිරීමට කටයුතු කර ඇත. එම භාණ්ඩ අවශ්‍ය පරිදි දිවයිනේ පොලිස් කොට්ඨාශ වෙත බෙදා හැරීමට හා ඊට අදාළ ලේඛන පවත්වාගෙන යාම පොලිස් ක්ෂේත්‍ර බලකා මූලස්ථානය විසින් සිදු කරනු ලබයි.

ඉහත කොමිෂන් සභාවේ නියමය පරිදි ඉල්ලා ඇති තොරතුරු වලට අනුව ඉහත සඳහන් කර ඇති කාල සීමාව තුලදී කළු ගැස් වාර්ෂිකව භාවිතා කළ ප්‍රමාණය හා එම කළු ගැස් බෙදා හැරීමේ කටයුතු සම්බන්ධ ලේඛන සැපයුම් කොට්ඨාශය සතුව නොමැත.

එබැවින් ප්‍රශ්න අංක 08 සිට 14 දක්වා කරුණු වලට පිළිතුරු සැපයීම සඳහා විස්තර සැපයුම් කොට්ඨාශය සතුව නොමැති බැවින්, එය පොලිස් ක්ෂේත්‍ර බලකා මූලස්ථානයේ තොරතුරු නිලධාරියාගෙන් ලබා ගැනීම සුදුසු බව නිරීක්ෂණය වේ.”

පොදු අධිකාරියේ 2022.09.08 දිනැතිව උක්ත ලිඛිත සැලකිල්ල මගින් අභියාචක වෙත ලබා දී ඇති තොරතුරු සහ අතිරේක කරුණු දැක්වීම් සම්බන්ධයෙන් සිය ස්ථාවරය පැහැදිලි කරමින්, අභියාචක විසින් 2022.10.06 දිනැතිව කොමිෂන් සභාව වෙත ලිඛිත කරුණු දැක්වීමක් විද්‍යුත් තැපෑල මගින් සිදු කරමින් දන්වා ඇත්තේ, සිය තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතම අංක 01, 02, 04, 05, 06, 07, 09 සහ 12 යටතේ ඉල්ලා ඇති තොරතුරු සම්බන්ධයෙන් පොදු අධිකාරිය විසින් ලබාදී ඇත්තේ වැරදි සහගත, අසම්පූර්ණ හෝ නොමග යවන තොරතුරු සපයා ඇති බවත්, අයිතම අංක 08, 10, 11, 13 සහ 14 යටතේ ඉල්ලා ඇති තොරතුරු පොදු අධිකාරිය විසින් මෙතෙක් සපයා නොමැති බවත් ය.

තවද, 2022.09.14 දින කොමිෂන් සභාවේ පැවති අභියාචනා විභාගයේදී සිදු වූ එකඟතාවය ප්‍රකාරව පොදු අධිකාරියේ නම්කළ නිලධාරී විසින් 2022.09.30 දිනැතිව කොමිෂන් සභාව වෙත පහත පරිදි ලිඛිත කරුණු දැක්වීමක් සිදුකර ඇත.

“.....සමාජය හා සාමයික කේන්ද්‍රයේ තරිඳු ජයවර්ධන මහතා විසින් ශ්‍රී ලංකා පොලිසියට කළු වායු මිලදී ගැනීම හා ඊට සම්බන්ධිත තොරතුරු ඇමුණුම 01 හි සඳහන් පරිදි ලබා දෙන ලෙස යොමු කරන ලද ඉල්ලීමට අනුව, මුල් අවස්ථාවේ දී තොරතුරු ලබා දීම තොරතුරු නිලධාරීන් විසින් ප්‍රතික්ෂේප කර ඇත.

කරුණු එසේ වුවත්, තොරතුරු ලබාදීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සම්බන්ධයෙන් අභියාචක විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද අභියාචනය, 2022.09.01 වන දින විභාග වූ අවස්ථාවේ දී ඉහත ඇමුණුම 01 හි සඳහන් ඡේද 01, 02, 04, 05, 06 හා 07 අනුව අයදුම් කර ඇති තොරතුරු සම්බන්ධයෙන් මේ වන විට සම්පූර්ණ වශයෙන් පිළිතුරු ලබා දී ඇති බවට තොරතුරු නිලධාරී විසින් මා වෙත වාර්තා කර ඇත.

නමුත්, මෙම කළු ගැස් මිලදී ගැනීම සම්බන්ධයෙන් ඉහත පරිදි ලබා දුන් තොරතුරු ප්‍රමාණවත් නොවන බව 2022.09.14 වන දින කොමිෂන් සභාවේ දී අභියාචක විසින් ප්‍රකාශ කර ඇත. ඒ අනුව, ඡේද 01, 02 හා 04 දක්වා තොරතුරු පහත පරිදි ලබා දෙමි.

- 2017 වර්ෂයේ කළුළු වායු උණ්ඩ 5000 ක් ප්‍රමාණයක් සඳහා රුපියල් 10,809,814.00 ක මුදලක්
- 2019 වර්ෂයේ කළුළු වායු උණ්ඩ 15000 ක් ප්‍රමාණයක් සඳහා රුපියල් 39,399,006.34 ක මුදලක්
- 2020 වර්ෂයේ කළුළු වායු උණ්ඩ 5000 ක් ප්‍රමාණයක් සඳහා රුපියල් 50,812,310.83 ක මුදලක්.

තවද ඡේද 05, 06 හා 07 ට අදාළව විමසීම් කර ඇති තොරතුරු අනුව ප්‍රසම්පාදන ගොනුවල සහතික පිටපත් ලබා දී ඇති අතර ඡේද අංක 07 ට අනුව ආයතනයන් වෙත ලංසු ප්‍රදානය කර ඇති ලිපි වල පිටපත් 03ක් ඇමුණුම 02 (A), 02 (B) සහ 02 (C) යනුවෙන් ඉදිරිපත් කර සිටීම්.

කෙසේ නමුත් ඉහත ඇමුණුම 01 හි සඳහන් ඡේද අංක 08 සිට 14 දක්වා පොදු අධිකාරියේ ස්ථාවරය පහත පරිදි වේ.

1. ඡේද අංක 08 – 2016 අංක 12 දරණ තොරතුරු දැන ගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ පනතේ 05 (1) (ආ) (1) හි ප්‍රතිපාදන අනුව තොරතුරු මුදා හැරීම ප්‍රතික්ෂේප කරයි.
2. ඡේද අංක 09 – කල් ඉකුත් වූ කළුළු ගැස් භාවිතා කර නොමැත.
3. ඡේද අංක 10 - අදාළ නොවේ.
4. ඡේද අංක 11 - අදාළ නොවේ.
5. ඡේද අංක 12 - ප්‍රභාෂක අවස්ථා සංඛ්‍යාව 79 කි.
6. ඡේද අංක 13 - 2016 අංක 12 දරණ තොරතුරු දැන ගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ පනතේ 05 (1) (ආ) (1) හි ප්‍රතිපාදන අනුව තොරතුරු මුදා හැරීම ප්‍රතික්ෂේප කරයි.
7. ඡේද අංක 14 - මේ වන විටත් අධිකරණයේ විවාදිතව නඩු කටයුතු පැවතීම හේතුවෙන් ගරු නීතිපතිතුමාගේ උපදෙස් ලබා ගැනීමෙන් තොරව තොරතුරු ලබා දීමට හැකියාවක් නොමැත...”

අභියාචක විසින් කොමිෂන් සභාවේ 2022.10.06 දිනැති අතුරු නියෝගය ප්‍රකාරව, 2022.10.17 දිනැතිව A 01 සිට A 25 දක්වා වන ඇමුණුම් ද සමඟ කොමිෂන් සභාව වෙත අමතර ලිඛිත කරුණු දැක්වීමක් (විද්‍යුත් තැපෑල මගින්) සිදු කර ඇත. එකී 2022.10.17 දිනැති අමතර ලිඛිත කරුණු දැක්වීමෙන්, සිය තොරතුරු ඉල්ලීමේ ඇති එක් එක් අයිතමය යටතේ (තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතම අංක 14 ටම අදාළව) පොදු අධිකාරියේ තොරතුරු සැපයීම් සම්බන්ධයෙන් වර්තමාන තත්ත්වය අභියාචක විසින් පැහැදිලි කර ඇති අතර ඒ අනුව අභියාචක විසින් දන්වා ඇත්තේ, සිය තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතම අංක 01, 02, 04, 05, 06, 07, 09 සහ 12 යටතේ ඉල්ලා ඇති තොරතුරු සම්බන්ධයෙන් පොදු අධිකාරිය විසින් වැරදි සහගත, අසම්පූර්ණ හෝ නොමග යවන තොරතුරු සපයා ඇති බවත්, අයිතම අංක 08, 10, 11, 13 සහ 14 යටතේ ඉල්ලා ඇති තොරතුරු පොදු අධිකාරිය විසින් මෙතෙක් සපයා නොමැති බවත් ය. තවද, උක්ත කරුණු දැක්වීම මගින් අභියාචක වැඩිදුටත් සඳහන් කර ඇත්තේ, තම තොරතුරු ඉල්ලීමේ සඳහන් තොරතුරු සෘජුවම මහජන සුභසිද්ධිය හා සම්බන්ධ වන තොරතුරු වන බැවින් පනතේ 5 වන වගන්තිය යටතේ වන ව්‍යතිරේඛයන් මගින් ඉහත තොරතුරු ඉල්ලීමට අදාළ තොරතුරු ආවරණය නොවන බවයි.

සලකා බැලීම

මෙම තොරතුරු ඉල්ලීම සිදුකරන ලද්දේ තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පනතේ 25(1) වගන්තිය යටතේ වන විශේෂ ප්‍රතිපාදන යටතේ වුවද ඒ පිළිබඳව තොරතුරු නිලධාරීන් තිදෙනාම

ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමුකර නොමැත. ඉල්ලා ඇති තොරතුරු හා සමාජයේ එම දිනවල වඩාත් සංවාදයකට ලක්වූ තොරතුරු බැවින් තොරතුරු නිලධාරීන් පනතේ ප්‍රතිපාදන පිළිබඳව මෙයට වඩා උනන්දුවක් දැක්විය යුතුව ඇති බව කොමිෂන් සභාව අවධාරණය කර සිටී.

එසේම පොලිස් සැපයුම් කොට්ඨාශයේ තොරතුරු නිලධාරීන් විසින් 2022.07.01 දින දරණ ප්‍රතිචාර දැන්වීමේදී “විනාශ කල” බවට සඳහන් කල ලේඛණ පසුව ලබාදී ඇති අතර එමගින් පොලිස් සැපයුම් කොට්ඨාශයේ තොරතුරු නිලධාරී විසින් 2022.07.21 දින සිදුකරන ලද ප්‍රතිචාරය කරුණු සොයාබැලීමකින් තොරව සිදුකරන ලද ප්‍රතිචාර දැක්වීමක් වන අතර එවැනි ප්‍රතිචාර කිසිසේත්ම ප්‍රසංගනීය නොවේ.

එසේම කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ පවතින අභියාචනයකදී පොදු අධිකාරිය නියෝජනය කරමින් සහභාගිවන නිලධාරීන් තම අංශයේ තොරතුරු නිලධාරී නොව සමස්ථ පොදු අධිකාරියම වෙනුවෙන් පෙනී සිටින බව කොමිෂන් සභාව විසින් සලකනු ලබයි.

කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ සිදුවූ අභියාචනා විභාග අවස්ථාවන්හිදී පොදු අධිකාරිය විසින් සිදුකරන ලද එකඟතාවයන් පරිදි තොරතුරු ඉල්ලීම සඳහා වන ප්‍රගතිය පහත පරිදි සිදුවී ඇති බව නිරීක්ෂණය වේ.

තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතම අංක - 1

මෙම අයිතමයට අදාලව 2022.09.08 දින සැපයුම් අධ්‍යක්ෂකවරයා සපයා ඇති තොරතුරු අනුව 2017, 20¹⁹ සහ 2022 යන අවස්ථා 3කදී කඳුලු ගැස් උණ්ඩ ගෙන්වා ඇති බවත් ඒ එක් එක් අවස්ථාවලදී ගෙන්වා ඇති උණ්ඩ පිළිබඳ සංඛ්‍යා ලේඛණ දක්වා ඇත. නමුත් එකී තොරතුරු සැපයීමේ වාර්ථාවේ අංක 7ට අදාලව සපයා ඇති ඇමුණුම් අංක 3හි අංක 20 යටතේ පෙර මිළදී ගැනීම් සහ තොග පිළිබඳ විස්තර යටතේ අංක ii යටතේ අවසන් වරට ටෙන්ඩරය ප්‍රදානය කල දිනය ලෙස 2012.07.07 දින දක්වා ඇත. ඒ අනුව 2012 වර්ෂයේ මිලදී ගැනීමට අදාල විස්තර අයිතම අංක 1 යටතේ දක්වා නැත.

තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතම අංක - 2

මෙම අයිතමයට අදාලව 2022.09.08 දින සැපයුම් අධ්‍යක්ෂකවරයා සපයා ඇති තොරතුරු අවස්ථා 3කදී කඳුලු ගැස් උණ්ඩ ගෙන්වා ඇති බවත් නමුත් එකී තොරතුරු සැපයීමේ වාර්ථාවේ අංක 7ට අදාලව සපයා ඇති ඇමුණුම් අංක 3හි අංක 20 යටතේ පෙර මිළදී ගැනීම් සහ තොග පිළිබඳ විස්තර යටතේ අංක ii යටතේ දක්වා ඇත්තේ අවසන් වරට ටෙන්ඩරය ප්‍රදානය කල දිනය ලෙස 2012.07.07 දින දක්වා ඇත. ඒ අනුව 2012 වර්ෂයේ මිලදී ගැනීමට අදාල විස්තර අයිතම අංක 2 යටතේ දක්වා නැත.

තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතම අංක - 4

මෙම අයිතමයට අදාලව 2022.09.08 දින සැපයුම් අධ්‍යක්ෂකවරයා සපයා ඇති තොරතුරු අනුව 2017, 20¹⁹ සහ 2022 යන අවස්ථා 3කදී කඳුලු ගැස් උණ්ඩ ගෙන්වා ඇති බවත් ඒ එක් එක් අවස්ථාවලදී ගෙන්වා ඇති උණ්ඩ පිළිබඳ සංඛ්‍යා ලේඛණ දක්වා ඇත. නමුත් එකී තොරතුරු සැපයීමේ වාර්ථාවේ අංක 7ට අදාලව සපයා ඇති ඇමුණුම් අංක 3හි අංක 20 යටතේ පෙර මිළදී ගැනීම් සහ තොග පිළිබඳ විස්තර යටතේ අංක ii යටතේ දක්වා ඇත්තේ අවසන් වරට ටෙන්ඩරය ප්‍රදානය කල දිනය ලෙස 2012.07.07 දින දක්වා ඇත. ඒ අනුව 2012 වර්ෂයේ මිලදී ගැනීමට අදාල විස්තර අයිතම අංක 4 යටතේ දක්වා නැත. නැතහොත් 2012 වර්ෂයට අදාල පැහැදිලි කිරීම දක්වා නොමැත.

තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතම අංක - 5

අයිතම අංක 5 යටතේ ඉල්ලා ඇත්තේ කඳුළු ගැස් මිලදී ගැනීම සඳහා අනුමැතිය ලබා දුන් ලේඛන මොනවාද? එලෙස කඳුළු ගැස් මිලදී ගැනීම සඳහා මිල ගණන් කැඳවූ ලේඛන වල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න යනුවෙනි. නමුත් සපයා ඇත්තේ පොදු අධිකාරිය විසින් මිල ගනන් ඉදිරිපත් කරන ලෙස ප්‍රසිද්ධ කරන ලද ලේඛණ පමණි.

මිළදී ගැනීම සඳහා අනුමැතිය ලබාදුන් ලේඛණ ලබාදී නොමැත. එසේම 2012 වර්ෂයට අදාළ ලේඛණ ලබාදීමක්ද සිදුකර නොමැත.

තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතිම අංක - 6

මෙම අයිතමය යටතේ සපයා ඇති තොරතුරු අතර තාක්ෂණික ඇගයීම් කරද්දී සාම්පලවල අන්තර්ගතය පරීක්ෂා කිරීම සිදුවන අතර තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටු වාර්තාවේ සාම්පල වල අන්තර්ගතය පරීක්ෂා කළ ලේඛන අන්තර්ගතව නැත.

තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතිම අංක - 7

2012 වර්ෂයට අදාළ ව කෙළුම් ගැස් ලබාදීමේදී ටෙන්ඩර් ප්‍රදානය කළ ලිපිවල සහතික කළ පිටපත් ලබාදී නොමැත.

තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතිම අංක - 8

මෙම අයිතකීමයට අදාළ තොරතුරු ලබාදීම නම්කළ නිලධාරී විසින් තොරතුරු පනතේ 5(1)(ආ)(i) යටතේ ප්‍රතිෂේප කර ඇත.

තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතිම අංක - 9

මෙම අයිතමයට අදාළ තොරතුරු සැපයීමක් සිදුකරමින් නම්කළ නිලධාරී දක්වා ඇත්තේ කල්ඉකුත්වූ කෙළුම් ගැස් භාවිතාවක් සිදුකර නොමැති බවයි. අභියාචකගේ ස්ථාවරය වන්නේ එම තොරතුරු අසත්‍ය බවයි.

තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතිම අංක - 10 සහ 11 ඉහත අයිතම අංක 9 හා සම්බන්ධ වේ. ඒ සඳහා ලබාදී ඇති ප්‍රතිචාරය වන්නේ අදාළ නොවේ යන්නයි.

තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතිම අංක - 12

මෙම අයිතමයට අදාළ තොරතුරු ලෙස ප්‍රභාර අවස්ථා ගනන 79 ක් ලෙස ප්‍රතිචාර දක්වා ඇත.

තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතිම අංක - 13

තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පනතේ 5(1)(ආ) (i) යටතේ ප්‍රතික්ෂේප කර ඇත.

තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතිම අංක - 14

අධිකරණයේ පවතින නඩු කටයුත්තක් සම්බන්ධ බැවින් ගරු නීතිපතිතුමාගේ උපදෙස් ලබාදීමකින් තොරව ලබාදීමට හැකියාවක් නොමැති බව දක්වා ඇත.

පොදු අධිකාරිය වෙනුවෙන් 2022.09.30 දින පොලිස්පතිවරයා විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද තොරතුරු ලබාදීමේ ලිපිය මගින් අභියාචකගේ තොරතුරු ඉල්ලීමේ සඳහන් අයිතම 8, 13 සහ 14 යන ඉල්ලීම් ප්‍රතික්ෂේප කර ඇති අතර අනෙක් අයිතමයන් සඳහා තොරතුරු ලබාදීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමක් හෝ තොරතුරු සැපයීමකට ඇති බාධාවක් පිළිබඳව කරුණු දක්වා නොමැත.

ඒ අනුව උක්ත තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතිම 1, 2 සහ 4 සඳහා නැවත නිවැරදිව ගනනය කර තොරතුරු සැපයීමටද, අයිතම 5 සඳහා කළු ගැස් මිලදී ගැනීම සඳහා අනුමැතිය ලබා දුන් ලේඛණවල සහතික පිටපත් සැපයීමටද අයිතම අංක 6 සඳහා තාක්ෂණිකව ඇගයීම් කරද්දී සාම්පලවල අන්තර්ගතය පරීක්ෂා කිරීම සිදුවන අතර තාක්ෂණික ඇගයුම් කමිටු වාර්තාවේ සාම්පලවල අන්තර්ගතය පරීක්ෂා කළ ලේඛණවල සහතික පිටපත් සැපයීමටද අයිතම අංක 7 සඳහා 2012 වර්ෂයට අදාළ ව එකී තොරතුරු ඉල්ලීමේ සඳහන් තොරතුරු ලබාදීමටද කටයුතු කළ යුතු බව කොමිෂන් සභාව තීරණය කරයි

තොරතුරු ඉල්ලීමේ 8 වන අයිතමය ලෙස ඉල්ලා ඇත්තේ අදාළ කාලය තුළ භාවිතා කරන ලද කඳුලු ගැස් ප්‍රමාණය කොපමණද යන්නය. මෙකී තොරතුරු සැපයීම ප්‍රතික්ෂේප කරමින් පොදු අධිකාරියේ නම්කළ නිලධාරී දක්වා ඇත්තේ තොරතුරු පනතේ 5(1)ආ(i) වගන්තියේ ප්‍රතිපාදන අනුව ප්‍රතික්ෂේප කරන බවයි. නමුත් මෙම තොරතුරු මහජන උන්නතියට අදාළ තොරතුරක් බව අභියාචක විසින් 2022.10.17 දින දරණ ලිඛිත සැලකිලිමි මගින් කරුණු දක්වා ඇත. විශේෂයෙන්ම අභියාචකගේ චෝදනාව වන්නේ ජනතාව විසුරුවා හැරීම සඳහා පොලිසිය විසින් කල් ඉකුත් වූ කඳුළු ගැස් භාවිත කර ඇති බවයි. කඳුළු ගැස් ප්‍රභාරයන්ට ලක්වූ පුද්ගලයෙකු මියයාමද, ප්‍රතිකාරවලට ලක්වූ පුද්ගලයන්ගේ වෛද්‍ය වාර්තා සම්බන්ධ කරුණු ද අභියාචක විසින් ඉදිරිපත් කර ඇත. මේ අනුව මෙම තොරතුරු නිදහස් කළයුතුද නැද්ද යන්න තීරණය කිරීමේදී තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පිළිබඳ පනතේ 5(4) වගන්තිය කෙරෙහිද මෙම කොමිෂන් සභාවේ විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතුව ඇත. පොදු අධිකාරිය විසින් භාවිතා කරන ලද කඳුළු ගැස් ප්‍රමාණය සම්බන්ධ තොරතුරු, තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම් පනතේ 5(4) වගන්තිය ප්‍රකාරව, සෘජුවම මහජන සුබසිද්ධිය හා සම්බන්ධ වන තොරතුරු වන බව අපගේ නිගමනය වේ. නීතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා කඳුළු ගැස් භාවිතා කිරීම රාජ්‍යය විසින් සිදු කරන නීත්‍යානුකූල ක්‍රියාවලියක් බැවින් එහි කිසිදු රහස්‍යභාවයක් නොතිබිය යුතුය. ඒ අනුව, තොරතුරු පනතේ 5 (1)ආ(i) වගන්තිය, මෙම තොරතුරු මුදා හැරීමට බාධාවක් ලෙස ක්‍රියාත්මක වන බව පිළිගත නොහැකි බව අපි තීරණය කරමු.

අයිතම 9 10 11 සහ 12 සඳහා පොදු අධිකාරිය තොරතුරු ලබාදී ඇති අතර එම තොරතුරු අසත්‍ය තොරතුරු බවට අභියාචක විසින් කරුණු දක්වා තිබේ. අසත්‍ය තොරතුරු සැපයීම පනතේ 39 වන වගන්තිය යටතේ වරදක් වන බැවින් ඒ සඳහා කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමටද පනතේ ප්‍රතිපාදන යටතේ විමර්ශනයක් ඉල්ලා සිටීමටද අභියාචක වෙත අයිතිය ඇත.

අයිතම 13 සම්බන්ධයෙන් පොදු අධිකාරියේ ස්ථාවරය වී ඇත්තේ එම තොරතුරු සැපයීම 5(1)ආ(i) වගන්තිය යටතේ ප්‍රතික්ෂේප කරන බවයි. එකී අයිතමයෙන් ඉල්ලා ඇත්තේ එලෙස එල්ල කළ අවස්ථාවලදී භාවිත කරන ලද කඳුළු ගැස් ජර්මාණයන් මොනවාද? ඒ බව සඳහන්වන ලේඛනවල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න යනුවෙනි මෙම තොරතුරු ඉල්ලීම අයිතිම 12 සමග සෘජුව සම්බන්ධ වන අතර ඒ ඒ අනුව මෙම සංඛ්‍යා ලේඛන ඉල්ලා ඇත්තේ 2022 මාර්තු 31 සිට 2021 ජුනි මාසය දක්වා කාල කාලපරිච්ඡේදයක් සම්බන්ධයෙන් වේ. මෙම තොරතුරු වලට අදාළ කාල පරිච්ඡේදයේ කඳුලු ගැස් ප්‍රභාරයන් සම්බන්ධයෙන් සමාජයේ දැඩි සාකච්ඡාවට භාජනය වූ අතර එම කාල පරිච්ඡේදය තුළ සංඛ්‍යා ලේඛන ඉදිරිපත් කිරීම මගින් පනතේ 5 (1) ආ (i) වගන්තියේ ප්‍රතිපාදනයට සිදුවන බලපෑම පිළිබඳව පොදු අධිකාරිය පැහැදිලි කිරීමක් සිදුකර නොමැත. එසේම මෙම තොරතුරු මහජන උන්නතියට අදාළ කරුණක් බැවින් පනතේ 5(4) වගන්තියේ ප්‍රතිපාදන කෙරෙහිද කොමිෂන් සභාවේ අවධානය යොමුවිය. ඒ අනුව අයිතම 13 සඳහා තොරතුරු නිදහස් කිරීම ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ පොදු අධිකාරියේ නම්කළ නිලධාරීගේ තීරණය සමග කොමිෂන් සභාවට එකඟ විය නොහැක. එබැවින් තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතම අංක 13 ට අදාළ තොරතුරු නිදහස් කළ යුතු බව අප තීරණය කරමු.

තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතම 14 සම්බන්ධයෙන් පොදු අධිකාරියේ නම්කළ නිලධාරීගේ ස්ථාවරය වී ඇත්තේ අධිකරණයේ නඩු කටයුත්තක් පවතින බැවින් ගරු නීතිපතිවරයාගෙන් උපදෙස් ලබාගැනීමෙන් තොරව එම තොරතුරු මුදාහරිය නොහැකි බවත්ය. අයිතම 14 මගින් ඉල්ලා ඇති තොරතුරු වන්නේ, එම අවස්ථාවලදී භාවිත කළ කඳුළු ගැස් කුමන වසරවල මිලදී ගත් කඳුළු ගැස් ද ? ඊට අදාළ සියලු ලේඛනවල සහතික පිටපත් ලබා දෙන්න යන්නය මෙම තොරතුරු අයිතම 9 හා සම්බන්ධ බැවින් ඉල්ලා ඇති තොරතුරු 2022 මාර්තු 31 සිට 2021 ජුනි මාසය දක්වා කාල පරිච්ඡේදයක් සම්බන්ධයෙන් වේ. මෙම තොරතුරු ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සඳහා නම්කළ නිලධාරී විසින් පනත යටතේ වන කිසිම විධිවිධානයක් දක්වා නොමැත. එසේම නඩු කටයුත්ත කුමක්ද යන්න පිළිබඳව සහ මෙම තොරතුරු වලට එම නඩු කටයුත්තේ අදාළත්වය පිළිබඳව කිසිදු කරුණු දැක්වීමක් ද සිදුකර නොමැත. මෙම අභියාචනා විභාගය අවසන් කළ 2022 ඔක්තෝබර් 6 වන දින අතිරේක ලිඛිත දේශන සඳහා දෙපාර්ශවයටම 2022.10.17

වන දින තෙක් අවස්ථාව ලබාදුන් නමුත් එම අවස්ථාවේදීද පොදු අධිකාරිය විසින් මේ පිළිබඳව පනතට අනුකූල කරුණු දැක්වීමක් සිදුකර නොමැත. පනතේ 32(4) වගන්තිය අනුව කොමිෂන් සභාව ඉදිරියේ පවතින අභියාචනයකදී පොදු අධිකාරිය පනතට අනුව ක්‍රියාකර ඇති බව ඔප්පු කිරීමේ භාරය පොදු අධිකාරිය වෙත පැවරේ. ඒ අනුව මෙම අයිතමයේ සඳහන් තොරතුරු ප්‍රතික්ෂේප කිරීමේ තීරණය සාධාරණීකරණය කිරීමට පොදු අධිකාරිය සමත් වී නොමැති බව තීරණය කරමු.

ඒ ඒ අනුව අයිතම අංක 14 ට අදාළව පොදු අධිකාරියේ නම්කළ නිලධාරීගේ තීරණය ප්‍රතික්ෂේප කරමින් එම අයිතමයට අදාළ තොරතුරු අභියාචක වෙත ලබාදිය යුතු බව තීරණය කරමු.

මේ අනුව 2022 ජූලි 17 වන දින තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතම 01, 02, 04, 05, 06, 07 සහ 08 දක්වා අයිතමයන් සම්බන්ධයෙන් මෙම තීරණයේ ඉහත වගන්ති වලින් දක්වා ඇති තොරතුරුද එකී තොරතුරු ඉල්ලීමේ අයිතම 12, 13 සහ 14 අයිතම වලට අදාළ ව එම තොරතුරු ඉල්ලීම් පරිදි තොරතුරුද 2022 නොවැම්බර් මස 14 වන දිනට පෙර කොමිෂන් සභාවටද පිටපත් සහතිකව අභියාචක වෙත ලබාදිය යුතු බවට තීරණය කරමු.

කොමිෂන් සභාවේ මෙම තීරණයට අනුකූලව ක්‍රියා කිරීමට පොදු අධිකාරිය අපොහොසත් වන්නේ නම්, තොරතුරු නිලධාරීට සහ පොදු අධිකාරියට එරෙහිව 2016 අංක 12 දරණ තොරතුරු දැනගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ පනතේ 39 වගන්තිය ප්‍රකාරව නියමිත මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයෙහි නඩු පැවරීමට ක්‍රියාකළ යුතු බවට කොමිෂන් සභාව තීරණය කරයි.

කොමිෂන් සභාවේ මෙම තීරණය පොදු අධිකාරිය වෙත, තොරතුරු නිලධාරී වෙත සහ අභියාචක වෙත දන්වා යැවීමට කොමිෂන් සභාවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයා මෙහෙයවනු ලැබේ.

මෙම අභියාචනය අවසන් කරනු ලැබේ.

.....
විනිසුරු උපාලි අබේරත්න (විග්‍රාමික) - සභාපති

.....
විනිසුරු රෝහිණි වල්ගම (විග්‍රාමික) - කොමසාරිස්

.....
නීතිඥ කිෂාලි පින්ටෝ ජයවර්ධන - කොමසාරිස්

.....
නීතිඥ ජගත් ලියන ආරච්චි - කොමසාරිස්

.....
මොහොමඩ් නහීයා - කොමසාරිස්

Tharindu Jayawardhana <tharindu.rti@gmail.com>

Tear Gas RTI - පනතේ 39 යටතේ නඩු පවරණ ලෙස ඉල්ලා සිටීම - 927/22, 928/22 සහ 929/22
2 messages

Tharindu Jayawardhana <tharindu.rti@gmail.com>

Thu, Jan 5, 2023 at 12:40 AM

To: rticommission16@gmail.com, chairman@rtic.gov.lk

Cc: Jagath Liyana Arachchi <jagathliyanarachchi@gmail.com>, rtikishalipintojayawardena@gmail.com, Legal Branch - RTIC <legal@rtic.gov.lk>, lasanthieric@gmail.com, Lasanthie Wimalasurendra <rtilasanthie@yahoo.com>, jagathrtic@gmail.com, Kishali Pinto-Jayawardena <kishalipintojayawardena@gmail.com>, CSR RTI <csr.rti281@gmail.com>, Suren Perera <suren.perera5@gmail.com>, Manushika Cooray <manushikacsr@gmail.com>, Ruki <rukiiii@gmail.com>, Director - Supplies Division <dir.supplies@police.lk>, Police Supplies <slpolice.supplies@gmail.com>, sdig.admin@police.lk, Director - Field Force Headquarters <commandantffhq@police.gov.lk>

සභාපති සහ කොමසාරිස්වරුන්,
තොරතුරු දැන ගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ කොමිෂන් සභාව.

සභාපතිතුමනි, කොමසාරිස්වරුනි,

තොරතුරු දැන ගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ පනතේ 39 යටතේ නඩු පවරණ ලෙස ඉල්ලා සිටීම

ශ්‍රී ලංකා පොලීසිය කළු ගඟ් මිලදී ගැනීම සහ කළු ගඟ් භාවිත කිරීමට අදාළව කළ තොරතුරු ඉල්ලීම්වලට අදාළ 927/22, 928/22 සහ 929/22 දරණ අභියාචනා විභාගය අවසන් කළ තොරතුරු දැන ගැනීමේ අයිතිවාසිකම පිළිබඳ කොමිෂන් සභාව ඊට අදාළව සියලුම තොරතුරු මුදා හරින ලෙසට තීන්දු කළේය.

එම තීන්දුව අනුව ඇතැම් තොරතුරු ලැබුණ ද ඇතැම් තොරතුරු ශ්‍රී ලංකා පොලීසිය විසින් මෙතෙක් ලබාදී නැත. අප විසින් ඉල්ලා සිටි අයිතමයන්ට අදාළව වර්තමාන තත්ත්වය පහතින් සඳහන් කරමු.

01 අයිතමය

ලැබුණු තොරතුරුවලින් සෑහීමකට පත්වෙමි.

02 අයිතමය

ලැබුණු තොරතුරුවලින් සෑහීමකට පත්වෙමි.

04 අයිතමය

ලැබුණු තොරතුරුවලින් සෑහීමකට පත්වෙමි.

05 අයිතමය

අසම්පූර්ණ සහ/හෝ නොමග යවන තොරතුරකි.

06 අයිතමය

අසම්පූර්ණ සහ/හෝ නොමග යවන තොරතුරකි.

07 අයිතමය

අසම්පූර්ණ සහ/හෝ නොමග යවන තොරතුරකි.

08 අයිතමය

අසම්පූර්ණ සහ/හෝ නොමග යවන තොරතුරකි.

09 අයිතමය

ව්‍යාජ, අසම්පූර්ණ සහ/හෝ නොමග යවන තොරතුරකි.

10 අයිතමය

ව්‍යාජ, අසම්පූර්ණ සහ/හෝ නොමග යවන තොරතුරකි.

11 අයිතමය

ව්‍යාජ, අසම්පූර්ණ සහ/හෝ නොමග යවන තොරතුරකි.

12 අයිතමය

ව්‍යාජ, අසම්පූර්ණ සහ/හෝ නොමග යවන තොරතුරකි.

13 අයිතමය

ව්‍යාජ, අසම්පූර්ණ සහ/හෝ නොමග යවන තොරතුරකි.

14 අයිතමය

ව්‍යාජ, අසම්පූර්ණ සහ/හෝ නොමග යවන තොරතුරකි.

ඉහත පරිදි පොදු අධිකාරිය අදාළ තොරතුරු ලබා නොදීම, ව්‍යාජ/අසත්‍ය තොරතුරු ලබාදීම, අසම්පූර්ණ තොරතුරු ලබාදීම සහ නොමග යවන තොරතුරු ලබාදීම සිදු කර ඇති බැවින් මේ සම්බන්ධයෙන් විධිමත් පරීක්ෂණයක් ආරම්භ කරන ලෙසත්, එම පරීක්ෂණයෙන් පසු පනතේ 39 වැනි වගන්තිය යටතේ නිසි බලය ඇති මහේස්ත්‍රාත් අධිකරණයේ තොරතුරු නිලධාරීන්ට, තොරතුරු ලබාදීම වැළැක්වූ නිලධාරීන්ට සහ පොදු අධිකාරියට එරෙහිව නඩු පවරන ලෙසත් ඉල්ලා සිටිමු.

මේ සම්බන්ධයෙන් කඩිනම් විමර්ශනයක් ඇරඹීමෙන් පසු සවිස්තරාත්මකව කරුණු ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

ස්තූතියි.

Tharindu Jayawardhana

0710 66 14 17 / 0777 66 14 17

tharindu.rti@gmail.com

www.medialk.com

<https://www.youtube.com/c/Medialkdotcom>

Lasanthie Wimalasurendra <lasanthiertic@gmail.com>

To: Tharindu Jayawardhana <tharindu.rti@gmail.com>

Thu, Jan 5, 2023 at 8:42 AM

Noted

[Quoted text hidden]